

Uroboros

BcA. Helena Španingerová

Diplomová práce
2015

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta multimediálních komunikací

Ateliér Design oděvu

akademický rok: 2014/2015

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **BcA. Helena Španingerová**
Osobní číslo: **K13322**
Studijní program: **N8206 Výtvarná umění**
Studijní obor: **Multimédia a design – Design oděvu**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Uroboros**

Zásady pro vypracování:

1. Teoretická část:

Prostudování a analýza dostupných materiálů a informací, obrazová příloha, vlastní závěry v minimálním rozsahu 20 normostran. Výzkum opakujících se prvků v přírodě a lidském těle, fraktály, teorie chaosu, náhoda. Filozofické pojetí matematických symbolů, bájí. Představení autorů pracujících s těmito prvky v módě, umění, designu. Burleska historický úvod, dnešní podoba.

2. Praktická část

Výtvarné zpracování a realizace finálních návrhů v počtu 8 – 10 modelů.

Použití výzkumu a jeho převedení do kolekce.

Teoretická a technická příprava projektu, sběr potřebných informací, dokumentace realizace dle zadaných parametrů (moodboard, storyboard, skici s naznačením siluety, barevnost, popis materiálů, technické nákresy modelů, technické opisy, stříhové řešení, postprodukce). Práce musí být doplněná o dokumentační fotografie z procesu tvorby, módními fotografiemi, popřípadě krátkým promo videem. Rozsah práce: cca 40 stran. Formát A4.

Odevzdejte ve 2 stejnopisech v pevné vazbě (1 může být v kroužkové vazbě).

Součástí předané písemné práce jsou i 2 vyhotovení na CD-ROM. Na samostatném nosiči CD-ROM odevzdejte v minimálním počtu 10 kusů obrazovou dokumentaci

praktické části závěrečné práce pro využití v publikacích FMK. Formát pro bitmapové podklady: JPEG, barevný prostor RGB, rozlišení 300 dpi, 250 mm delší strana. Formáty pro vektory: AI, EPS, PDF. Loga a texty v křivkách. V samostatném textovém souboru uveďte jméno a příjmení, login do Portálu UTB, obor (ateliér), typ práce, přesný název práce v češtině i v angličtině, rok obhajoby, osobní mail, osobní web, telefon. Přiložte svou osobní fotografii v tiskovém rozlišení.

Rozsah diplomové práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

Vladimír Vinter, Základy anatomie cévnatých rostlin, Katedra botaniky PFF UP v Olomouci.

Brian Greene, Elegantní vesmír, 2001, Mladá fronta.

Benoit Mandelbrot, Fraktály, Tvar, náhoda a dimenze. Edice Kolumbus/svazek 163, 2003/09, Mladá fronta.

Mairi Mackenzieová, ISMY Jak chápat módu, 2010, Slovart.

N. J. Stevenson, Kronika módy, 2011, Fortuna libri.

Katherine Gleason, Alexander McQueen: Evolution, 2012, Race Point Publishing.

BRAUEN, M. Mandala: posvátný kruh tibetského buddhismu. Praha: Volvox. Globator, 1998. ISBN 80-7207-145-9

Encyklopedie Co je co Online dostupné z: <http://www.cojeco.cz/>

Kolektiv autorů pod vedením Věry Petráčkové a Jiřího Krause, Akademický slovník cizích slov, Academia, Praha, 1995.

Hemenway, P. Tajný kód, záhadný vzorec v umění, přírodě a vědě, Praha Slovart, ISBN 978-80-7391-253-6.

Lundy, M. Posvátná geometrie, Praha Dokořán, 2008, ISBN 978-80-7363-196-3.

Vedoucí diplomové práce:

Mgr. Art. Mária Štraneková, ArtD.

Ateliér Design oděvu

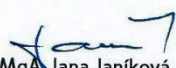
Datum zadání diplomové práce:

3. října 2014

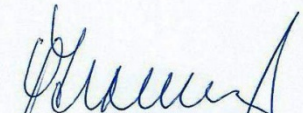
Termín odevzdání diplomové práce:

16. května 2015

Ve Zlíně dne 2. prosince 2014

doc. MgA. Jana Janíková, ArtD.
děkanka

Mgr. Art. Mária Štraneková, ArtD.
vedoucí ateliéru

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské/diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Ve Zlíně 24. 6. 2015.....

.....
Helena Španingerová
Jméno, příjmení, podpis

¹⁾ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevýdělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlázení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

²⁾ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užívje-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

³⁾ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělků jim dosažených v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k větší výdělků dosažených školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Uroboros, znak nekonečna, značen kruhem, který symbolizuje kosmos, zemi, znovuzrození, ženu. Nekonečné opakování tvaru v přírodní říši. Tajný kód, který řídí tyto principy.

Hlavní myšlenkou byla kolekce s organickými prvky. Pojetí téměř kostýmové, masky a pokrývky hlavy. Zakomponovat přírodní fraktály do oděvů. Zhotovit materiál na bázi krajky, používat ho jak na aplikace, tak i na oděv jako takový. Dále burleska a její kostýmy, divadelní pojetí. To vše laděné do elegantní kolekce, která se částečně i uvolní. Následovat několik rovin, které se navzájem proplétají.

Diplomová práce je rozčleněná na tři části:

1. Filozofie (průzkum inspiračních zdrojů) a to z pohledu na matematiku, umění a design oděvu.
2. Osobní závěry z průzkumu
3. Kolekce

Klíčová slova: uroboros, přírodní fraktál, tajný kód, spirograf, burleska, krajka.

ABSTRACT

Uroboros, infinity sign, marked by a circle which symbolizes the cosmos, the earth, rebirth, woman. Endless repetition shape in the natural realm. Secret code that controls these principles.

The main idea of the collection with organic elements. The concept almost costume, mask and headgear. Incorporate natural fractals into clothing. Made based material lace use it both on applications and on the garment itself. Furthermore, burlesque and her kos-teams, theater concept. It all decorated in an elegant collection that is partially released. On-track several planes that are mutually intertwined.

The thesis is divided in three parts:

1. The philosophy (survey sources of inspiration) from the perspective of mathematics, art and clothing design.
2. Personal Study Conclusions
3. Collection

Keywords: Ouroboros, fractal nature, secret code, Spirographs, burlesque, lace.

Poděkování všem, co mi pomáhali při mé práci. Mé rodině a Kájovi, kteří mě podporovali a snášeli vypjatou pracovní náladu. Modelce Míše, která ochotně se nechala zneužívat po dobu mého studia. Foto ateliéru Lucie, který mi fotil nezištně mé práce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 FILOZOFIE	13
1.1 UROBOROS (OUROBOROS).....	13
1.1.1 Drak.....	14
1.1.2 Had.....	15
1.1.3 Kruh.....	15
1.2 CHAOS A FRAKTÁL.....	16
1.2.1 Přírodní (stochastické, soběpříbuzné) fraktály.....	20
1.2.1.1 Fibonacciho posloupnost.....	21
1.2.1.2 Zlatý řez.....	22
1.2.1.3 Posvátná geometrie.....	22
1.2.1.4 Spirograf.....	23
2 UMĚNÍ	25
2.1 MANDALA.....	25
2.1.1 Kulturní původ.....	25
2.1.2 Forma.....	26
2.1.2.1 Symboly tvořící mandalu.....	27
2.1.2.2 Barevnost.....	27
2.1.3 Tvorba.....	27
2.2 GIUSEPPE LICARI.....	28
2.3 GIUSEPPE AGNELLO.....	28
2.4 DAVID OLIVEIRA.....	29
2.5 NUNZIO PACI.....	29
2.6 HANS HARTUNG.....	30
DALŠÍ TVŮRCI.....	30
3 MÓDA	31
3.1 TVŮRCI.....	31
3.1.1 Alexander McQueen.....	31
3.1.1.1 Životopis Lee Alexander McQueen.....	31
3.1.2 Iris van Herpen.....	35
3.1.3 Francis Bitonti.....	35
3.1.4 Haider Ackermann.....	36
3.1.5 Katarzyna Konieczka.....	36
3.1.6 Emma Yeo.....	37
3.1.7 Anne Sofie Madsen.....	37
3.1.8 Linda van Niekerk.....	37
3.1.9 Julien Macdonald.....	37
3.1.10 Akris.....	38
3.1.11 NATA RYZH - Sasha Tugolukova.....	38
3.1.12 Maria Grachvogel.....	39
3.1.13 La Perla.....	39

3.2	KRAJKA.....	40
3.3	BURLESKA.....	43
3.3.1	Hollywoodský styl (Hollywoodismus)	44
3.3.2	Stephanie van der Strumpf.....	46
II	PRAKTICKÁ ČÁST	47
4	UROBOROS	48
4.1	RESEARCH.....	48
4.2	INSPIRACE	49
4.2.1	Moodboard	50
4.3	KONCEPT.....	56
4.3.1	Materiály	56
4.3.2	Technologie zhotovení silikonových prvků	56
4.3.3	Barevnost.....	57
4.3.4	Storyboard	59
4.4	KOLEKCE UROBOROS.....	88
4.4.1	Model 1.	88
4.4.2	Model 2.	88
4.4.3	Model 3.	89
4.4.4	Model 4.	91
4.4.5	Model 5.	92
4.4.6	Model 6.	93
4.4.7	Model 7.	94
4.4.8	Model 8.	96
4.4.9	Model 9.	97
III	PROJEKTOVÁ ČÁST.....	98
	ZÁVĚR	115
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	116
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	118
	SEZNAM OBRÁZKŮ	119

ÚVOD

Obr. 1 / Uroboros koláž / Helena Španingerová

Uroboros, znak nekonečna, značen kruhem, který symbolizuje kosmos, zemi, znovuzrození, ženu. V kolekci se projevuje tento tvar v mnoha proměnných (ovál, spirála, oblina). Ve své práci se inspiroji fraktály, teorií, kterou zpracoval Benoît Mandelbrot. Principem nekonečna, systémy které se opakují v různých podobách v přírodě a lidském těle. I když jsou si například stromy podobné, nejsou žádné dva stejné. Podobají se blesku, prasklinám v půdě, cévnímu systému. Tento princip jsem se rozhodla využít u tvorby syntetických krajek. Klasická strojová krajka je založená na nekonečném kopírování daného motivu většinou s přírodním motivem či ornamentálním o stejném provedení. Mé krajky jsou tvořeny nahodile stékáním silikonu v různé šířce či výšce, jejich konečná podoba je předem neznámá, dávám jim směr, ale výsledek je předem nejasný. Krajky používají jako nosné médium, podklad tyl. Vzory, které se jim pokouším vtisknout. Vycházejí ze dřevin a mé oblíbené dětské hračky spirografu. Tyto krajky využívám přímo v oděvech, jako jsou korzety a součásti prádla, ale i aplikace. Jelikož využívám silikonu k jejich tvorbě, rozhodla jsem zhotovit zbytek modelů z přírodního materiálu jako je hedvábí, vlna a bavlna. Toužím po tom, aby tato kolekce byla brána jako ženská a lascivní, ne sexistická a vulgární. Zvolila jsem barevnost pudrové, světle zemitě šedé, černé v matných odstínech.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 FILOZOFIE

Nejdříve bych chtěla osvětlit název mé práce. Jelikož tento znak někde zahlédl asi každý, ale není tak úplně seznámen s jeho významem. Pro evropskou kulturu utvářenou křesťanstvím představuje jiný význam než pro východní. Mé osobní nahlížení na tento symbol se přiklání k jeho východní interpretaci.

Jelikož jsme kulturou vizuální, bude se v této práci vyskytovat mnoho obrázků, přijde mi tak jednodušší vysvětlit text.

Chtěla bych se také čtenáři omluvit za dlouhé přímé citace, pro někoho to může být znakem netečnosti napsat vlastní text, ale pro mě je to uznání daného citovaného autora. Jednou jsem na stránkách školní knihovny narazila na příznačný článek, který pojednával o psaní závěrečných prací, jako o vykopávání a přemísťování kostí z jednoho hrobu do druhého. Přijde mi to pravdu příhodné.

Hlavním inspiračním zdrojem mé práce jsou přírodní fraktály. Ovšem nemůžu se vyhnout úvodu do problematiky. Sám vznik této teorie je velmi zajímavý a určitě si zaslouží hlubší prozkoumání. Také lidé a jejich práce, které předcházely vzniku fraktální geometrie. Je to jako pohled na strom, kořeny: Karel Weierstrass, Georg Cantor, Helge von Koch, kmen sjednotitel Benoit Mandelbrot a větve: Michel Hénon, Heinz-Otto Peitgen, Petera H. Richtera a mnoho dalších.

Matematické principy, které utvářejí přírodu a jsou už dlouhou dobu zdokumentovány, Fibonacciho posloupnost (zlatý řez), posvátná geometrie.

1.1 Uroboros (ouroboros)

Uroboros symbol nekonečna, cyklicity, kosmosu, ženství. Tento prastarý znak se vyskytuje napříč všemi ranými kulturami našeho světa. Je zobrazován jako drak či had pohlcující si vlastní ocas, nebo dva propletení tvorové. Znázorňuje nekonečný koloběh života. Byl častým symbolem v alchymii, kde označoval koloběh destilace substancí, odpařování a zkapalňování. Dále se používal jako ochranný kruh, kam nemůže vstoupit žádné zlo.

Obr. 2 / Uroboros / Pinterest

1.1.1 Drak

Drak je v každé kultuře chápán jinak, jeho symbolika je odvozena od náboženství v dané lokalitě.

Východní kultury ho chápou jako symbol štěstí, plodnosti a moci, představitel jangu čili mužského principu věcí. Je považován za božstvo deště, především toho jarního. Bílý drak je zase považován za symbol západu a smrti. Často jsou zobrazováni dva draci na nebesích s perlou, to zase označuje jarní bouřky. Vizuál asijských draků je velmi podobný: protáhlé tělo pohybující se vlněním, malé končetiny, šupinatá kůže a občas malá křídla. Protáhlá hlava s nozdrami, ze kterých stoupá dým. Napříč všemi kulturami je drak spojován s ohněm a jeho chrlením. V čínské mytologii je mu připisován vznik dynastie Chan. Její zakladatel se údajně snesl na zem na drakovi a sjednotil říši, uvedl ji do zlatého věku.

Západní kultura ho chápe jako ztělesnění živelnosti nezkrotné přírody. Hrůzostrašné monstrum, které na sebe bere v každé kultuře trochu jinou podobu od hada, krokodýla, až po mnohohlavé tvory. Tyto zplozence chaosu je třeba porazit chrabrymi členy vládnoucích tříd. S nástupem křesťanské ikonografie je mu připisován pekelný původ.

Obr. 3 / Drak / Pinterest

1.1.2 Had

Jeho symbolika je velmi podobná jako u draka. Přece jenom jsou si tyto tvorové velmi podobní, co se týče mytologie, oba dva se rodí z vajec, mají šupinatou kůži a je jim připisován mužský princip u východních kultur. Křesťanství ho chápe také jako zplozence pekel. U raných civilizací je uctíván pro svou schopnost svlékat kůži, je mu připisována nesmrtelnost. Dále je veleben pro velkou moc nad životem a smrtí. Všechny kultury napříč světem ho považují za moudrého ale také zákeřného.

Obr. 4 / Had / Pinterest

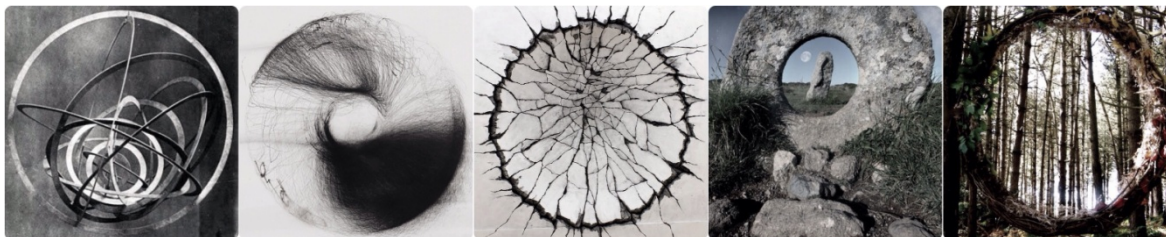
1.1.3 Kruh

Naše kultura chápe kruh jako geometrický znak, plochu ohraničenou kružnicí, nebo spíše jako vzorec $o = 2\pi r$, $P = \pi r^2$

Jeho význam je ale mnohem větší, východní kultury ho chápou jako znak nekonečna, cyklicity, nemá konec ani začátek, vesmíru, ženského principu. Také je označován za nositele živlů, znak planet, nejčastěji je čten jako symbol slunce. Symbol rodiny a rodinného života, uzavřené komunity a ochrany. Ovšem je považován i za symbol uzavřenosti a nepřístupnosti.

Pokud kruh obsahuje vnitřní strukturu rozdělenou na čtvrtiny, osminy, dvanáctiny,... je znakem času, osudu, zodiak, kalendáře.

(Balenka, 1997; Biedermann, 1989)

Obr. 5 / Kruh / Pinterest

1.2 Chaos a Fraktál

Stále jsem nevěděla, jak se vypořádat s množstvím informací, které jsem získala z četby odborných materiálů o tomto tématu. Mé poznámky byly neuvěřitelně dlouhé a zamotané. Nakonec jsem narazila na tento text, který vypovídal prakticky to, co jsem chtěla napsat já. Připadá mi vhodnější ho citovat, než se ho pokoušet přetvořit.

Teorii chaosu a fraktální geometrii lze označit za nový pohled na svět. Fraktální geometrie (lze se také setkat s pojmem fraktálová geometrie) je součástí obsáhlé teorie chaosu a slouží jako jeden z důležitých nástrojů popisu dynamických, turbulentních a nelineárních dějů. Teorie chaosu spolu s fraktální geometrií zasahuje prakticky do všech vědních oborů. Počínaje meteorologií, přes ekonomiku, biologii, medicínu až po astronomii. Zásadním způsobem mění pohled na přírodní struktury, dynamiku, turbulenci a nelineární systémy. Jako mnohé z nových teorií odstraňuje hranice, které oddělovaly vědecké disciplíny a stává se tak vědou uplatňující se v mnoha různých oborech.

Dá se říci, že teorie chaosu je vědou o věcech běžných. Je vědou o mracích, vodních vírech, stro-mech, listí, pohoří, sněhových vločkách, počasí, biorytmech, inflaci, atd.

Teorie chaosu se stala nedílnou součástí dnešní matematiky a fyziky. Nejzavilejší zastánci této vědní disciplíny jdou dokonce tak daleko, že říkají, že minulé století budou charakterizovat tři věci: relativita, kvantová mechanika a chaos. Věří, že chaos se stal třetí velkou revolucí dvacátého století v přírodních vědách, který mění zásadně pohled na svět.

Toto tvrzení není až tak přehnané. Do šedesátých let se věřilo, že okolní svět je možné popsat pomocí „Newtonovského determinismu“. Tedy například 100% předpovědi počasí jsou jen otázkou dostatečně výkonných počítačů, modelování systémů soustav těles i vznik celého vesmíru je popsatelný pomocí tehdy známých matematických postupů a výkonných počítačů budoucnosti. Vycházelo se ze základních předpokladů: velká příčina vyvolá velký následek a malá změna způsobí malou změnu. Dnes je známo, že tomu tak vždy není. Počasí lze předpovědět se slušnou mírou pravděpodobnosti jen na dobu pěti dnů, a i přesto předpověď počasí na druhý den nemusí vždy vyjít. (Možná by se místo slova předpověď mělo používat slovo předpoklad.) Systém pohybu více než dvou vesmírných těles je pomocí dříve známých postupů neřešitelný. Modely vzniku vesmíru je třeba stále brát s velkou neurčitostí. Dnes je známo, že i malá změna může mít velké následky.

Krátce z historie teorie chaosu a fraktální geometrie

Přestože je teorie chaosu a fraktální geometrie relativně novou vědní disciplínou, na problematiku chaosu a fraktální geometrii naráželi vědci již dříve. Je to například problém měření délky hranic, řek a pobřeží. Délky často měřené stejným způsobem se lišily v desítkách procent. Tehdy však nikdo

nevěděl o fraktální geometrii a měřítkové neměnnosti. Rozdíl se proto připisovaly chybám v měření.

Na konci devatenáctého století objevil Karel Weierstrass (1872) spojitou funkci, která nemá v žádném bodě derivaci. V roce 1884 přichází německý matematik Georg Cantor s Cantorovou množinou. (diskontinuum – množina s nenulovou dimenzí menší než 1). Tento jeden z nejjednodušších fraktálů je dnes jedním z nejpůvodnějších.

V roce 1904 popsal švédský matematik Helge von Koch jako první matematický objekt, který je znám pod pojmem Kochova křivka. Tato křivka svými vlastnostmi znepokojovala mnoho matematiků dvacátého

století, kteří se jí zabývali. Byla něčím co se naprosto lišilo od tehdy známých geometrických matematických obrazců. Několik matematiků přišlo s dalšími podobnými útvary. Teprve až fraktální geometrie dokázala specifické vlastnosti těchto útvarů vysvětlit.

Během první světové války objevili a studovali francouzští matematikové Gaston Julia a Pierre Fatou podivné útvary známé dnes jako Juliovy množiny. V té době však neexistoval počítač, který by jim práci usnadnil. Jejich skromné kresby a jejich práce zapadly.

Novodobé základy této vědní disciplíny sahají do šedesátých let dvacátého století. Jako snad první úspěšně studoval problémy chaosu matematik ve službách meteorologie Edward Lorenz. Setkal se s problémem, který byl později nazván jako „Motýlí efekt“. Na základě řešení tohoto problému objevil snad neznámější atraktor, který je po něm pojmenován: Lorenzův podivný atraktor. Jeho práce se staly základy teorie chaosu. Další matematikem byl Stephen Smale se svojí topologickou transformací zvanou Smaleova podkova. Matematik James Yorke dal chaosu jméno. Nepřehlédnutelným je i Robert May, fyzik ve službách biologie, s jednoduchou logistickou funkcí a bifurkačními diagramy pro její popis. Benoit Mandelbrot, matematik polského původu, který poprvé použil název „fraktál“ (v roce 1975) pro „nekonečně strukturované“ objekty a je považován za „otce fraktální geometrie“. Astronom Michel Hénon přišel se svým atraktorem, Mitchell Feigenbaum s univerzální konstantou platnou v matematice i fyzice (Feigenbaumova konstanta). Nelze však zapomenout ani na Heinz-Otto Peitgen a Petera H. Richtera, kteří poprvé využili fraktálů jako uměleckých grafik při svých výstavách po celém světě. Samozřejmě na tvorbě teorie se podílelo mnoho dalších více či méně známých vědců.

Fraktální geometrie a fraktály

Do doby, než byla objevena a popsána fraktální geometrie, byla euklidovská geometrie považována za nejsilnější nástroj popisu všech geometrických útvarů. Euklidovská geometrie byla s úspěchem používána po celá staletí, avšak její slabinou, kterou si prakticky nikdo neuvědomoval, byl problém jak popsat jednoduchým způsobem složitě strukturované útvary. Tyto útvary mohly být jak matematického, tak i přírodního původu.

Běžné objekty jako úsečky, kruhy, čtverce, trojúhelníky, obdélníky, koule, krychle, jehly lze poměrně snadno popsat pomocí euklidovské geometrie. Například pravouhlý trojúhelník je plně popsán (každý jeho bod je jednoznačně určen) Pythagorovou větou. Pokud by bylo třeba popsat jednoduchý fraktál jako je například Kochova křivka, pak by bylo nutné stanovit složitou a nepřehlednou rovnici. Tento objekt však může být jednoduše popsán pomocí fraktální geometrie. Její

složitost lze dokonce popsat pomocí jednoho čísla, tzv. fraktální dimenze.

K pochopení celého problému je vhodné si odpovědět na pět základních otázek:

Co je to fraktální geometrie a fraktál?

Co je to fraktální (Hausdorff-Besicovitchova) dimenze?

Jak lze fraktály rozčlenit, jaká je jejich "konstrukce"?

Jaké mají fraktály vlastnosti?

Kde se fraktály vyskytují?

Co je to fraktální geometrie a fraktál?

Fraktální geometrie je matematický nástroj pro popis složitě strukturovaných objektů, jejichž charakter se nemění při určitém zvětšení nebo zmenšení. Vhodným příkladem je tvar pobřežní linie. Pokud jsou srovnány dvě mapy různých měřítek, pak charakter pobřežní linie se nemění – pobřeží na obou mapách vypadá stejně. To znamená, že pobřežní linie je měřítkově neměnná, či jinak, nemá charakteristické délkové měřítko. Benoit Mandelbrot si položil jinou otázku: Jaká je podstata tvaru pobřeží? Ta se stala mezníkem úvah v jeho práci: „Jak dlouhé je pobřeží Velké Británie?“ (1977). Tato na první pohled jednoduchá otázka však po chvíli úvah nabývá hlubšího smyslu. Mandelbrot vyšel z poznatků Richardsona, který měřil ostrov Korsiku a Obvodová metoda. Mandelbrot použil pro změření délky pobřeží Velké Británie nejprve satelitních map, v druhém případě pak map turistických. Došel k závěru, že délka změřená z map turistických je 2x až 3x delší než délka změřená z map satelitních. Důvod je následující: turistické mapy jsou mnohem podrobnější než mapy satelitní, což způsobí, že při měření délky pobřeží pomocí mapy satelitní je mnoho detailů zanedbáno či přehlédnuto a tyto detaily se projeví jako důležité při měření z map turistických. Richardson empiricky odvodil vztah mezi délkou a měřítkem. Mandelbrot pak našel souvislosti v tomto vztahu s Hausdorffovou dimenzí a mohl tak označit pobřežní linii za fraktál.

Označení fraktál tedy poprvé použil B. Mandelbrot. Ten je také označován za „otce“ fraktální geometrie. Je však pravdou, že matematické objekty dnes označované jako klasické fraktály (přesněji matematické deterministické fraktály), byly objeveny mnohem dříve, včetně Kochovy křivky. Mandelbrot však tyto objekty popsal, nazval a spolu s dalšími matematiky sjednotil teorii, která je označována jako fraktální geometrie. Mandelbrot slovo „fraktál“ použil pro všeobecné označení objektů, jejichž tvar je nezávislý na velikosti měřítka, pod kterým objekt pozorujeme (měřítková neměnnost). Vyšel z významu latinského slova "fractus". Z něj odvozené slovo "frangere" znamená "rozlámat" - vytvořit nepravidelné úlomky. Jako fraktály se tedy označují nepravidelné geometrické útvary dělitelné na jednotlivé části, z nichž každá je v ideálním případě zmenšenou kopií celku. Jsou to tedy množiny, jejichž geometrický motiv se opakuje v základním tělese a tento jev je nazýván soběpodobnost (self-similarity). Objekt je tedy striktně soběpodobný (deterministický), pokud může být rozdělen na libovolně malé části, které jsou malou replikou původní množiny. Matematické fraktály mohou být také statisticky soběpodobné (stochastické), stejně jako fraktály přírodní, kdy jsou malé úlomky podobné celku jen statisticky..

Vedle soběpodobných fraktálů existují také fraktály soběafinitní (self-affined, soběpříbuzné). U těchto fraktálů je třeba znát vedle struktury nepravidelných úlomků i způsob transformace měřítka

(více v *Soběpříbuznost a Hurstův exponent*. Čtenář se může také setkat s názvem *samopodobnost*. Dál se lze setkat s pojmem *soběpříbuznost*, který charakterizuje objekty, jejichž kterýkoliv výsek je podobnou kopií původního tělesa.

Co je to fraktální (Hausdorff-Besicovitchova) dimenze

Ve fraktální geometrii je počítána nebo odhadována tzv. fraktální dimenze, která je „charakteristickým číslem“, udávajícím jak složitý je pozorovaný útvar. Může se jednat o povrch nebo strukturu tělesa, časovou řadu nebo množinu bodů. Fraktální dimenze (lze se také setkat s pojmem Hausdorff-Besicovitchova dimenze) matematicky popisuje složitost těchto objektů. Fraktální dimenze, v případě fraktálů, převyšuje jejich topologickou dimenzi, která je celočíselná (dimenze charakterizované bodem, úsečkou, trojúhelníkem a tetraedrem). Z tohoto předpokladu vychází také jedna z definic fraktálů.

Jak lze fraktály rozčlenit, jaká je jejich "konstrukce"

Na otázku jak fraktály vznikají, lze uspokojivě odpovědět pouze pro matematické fraktály, tedy útvary vznikající matematicky definovanou geometrickou transformací. Vedle matematických fraktálů existují také fraktály přírodní. V případě přírodních fraktálů nejsou většinou známy komplikované geometrické transformace založené na fyzikální a (nebo) chemické podstatě jejich vzniku.

Rozdělení matematických fraktálů je možné provést podle algoritmu konstrukce fraktálu:

IFS (Iteration Function System), který ke konstrukci používá transformací, které se cyklicky opakují.

TEA (Time Escape Algorithms). Tento algoritmus provádí iterace pro uživatelsky stanovené hranice a pro konstrukci využívá komplexní rovinu.

Jinak je možné také dělit matematické fraktály na:

deterministické (pravidelné)

stochastické (náhodné)

Další alternativou je již uvedené rozdělení na:

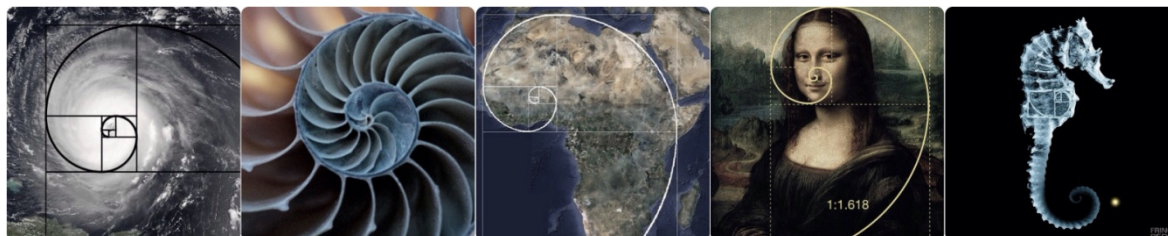
fraktály soběpodobné

fraktály soběpříbuzné

(<http://www.ksr.tul.cz/fraktaly/geometrie.html>)

1.2.1.2 Zlatý řez

Jedná se o poměr 1,618. Toto rozdělení zorného pole je lahodící oku. Zlatá éra tohoto zobrazování nastala v renesanční Itálii. Tehdejší díla průkopníků perspektivy byla učebnicí rýsovaných kompozic.

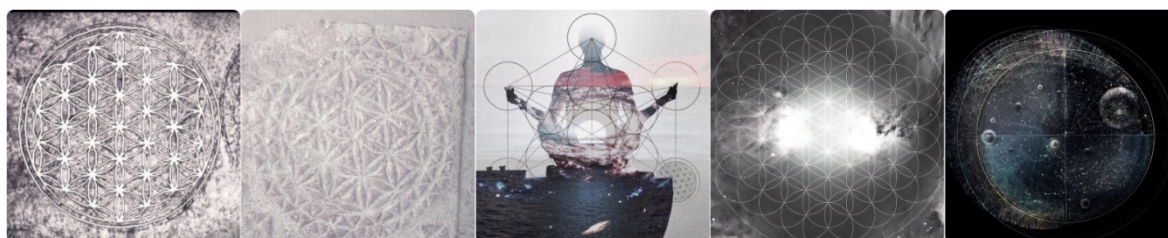

Obr. 8 / Fibonacciho posloupnost / Pinterest

1.2.1.3 Posvátná geometrie

Dnes by se dalo říci, že se jedná o ezoterickou nauku o prvcích z klasické geometrie, kterým jsou přisuzovány filozofické a nevysvětlitelné vlastnosti. Ovšem prvky posvátné geometrie nalezneme už u prvotních staveb lidského osídlení. Je často spojována s numerologií. Posvátná geometrie je protkána téměř všemi sakrálními budovami a i velkou částí světové zástavby. Její uznané základy položil Platón. Jeho pojednání o pěti tělesech složených z mnohostěnů a z přiřknutými živly, Platónská tělesa. Výra ve složení světa z geometrických těles přetrvávala až do 17. století. Návrat k této teorii nastal v minulém století při formování modelu atomu za použití Platónských těles.

Posvátná geometrie se skládá ze základních geometrických prvků, které se na sebe navzájem navazují a tak dochází ke vzniku složitějších struktur. Například skládání kružnic, jeden kruh, dva navzájem propojené kruhy se nazývají rybí měchýř, sedm kružnic semeno života, dále květ života, strom života, vejce života, ovoce života, metatrolová krychle. Jedná se vlastně o geometrické znázornění dělení buněk. Je neobvyklé až zarážející, že květ života je vypálen do některých dávných sakrálních staveb. Nejznámější se zřejmě nachází v chrámu boha Osirise, Abydos, Egypt. Tento květ života je totiž vypálen do žulového kvádru, technologii podobnou dnešnímu laseru.

Obr. 8 / Posvátná geometrie / Pinterest

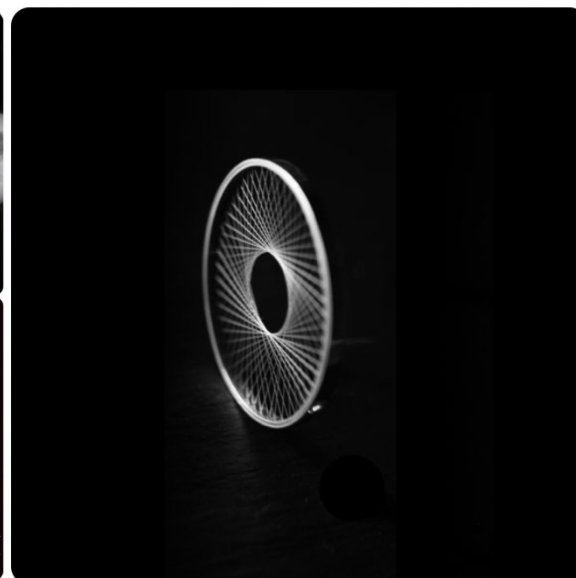
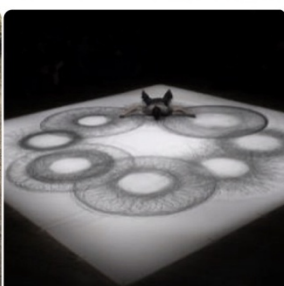
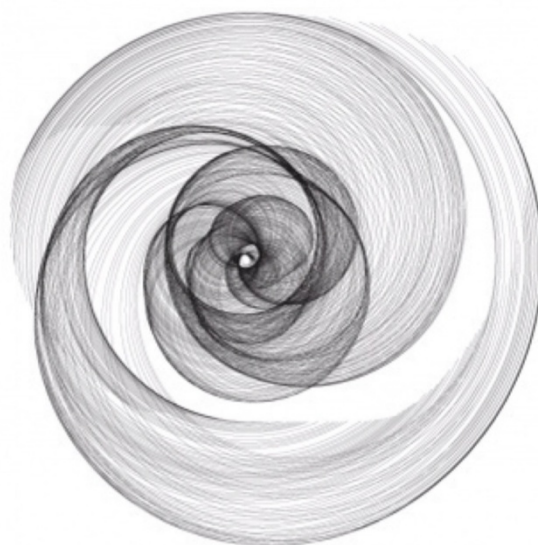
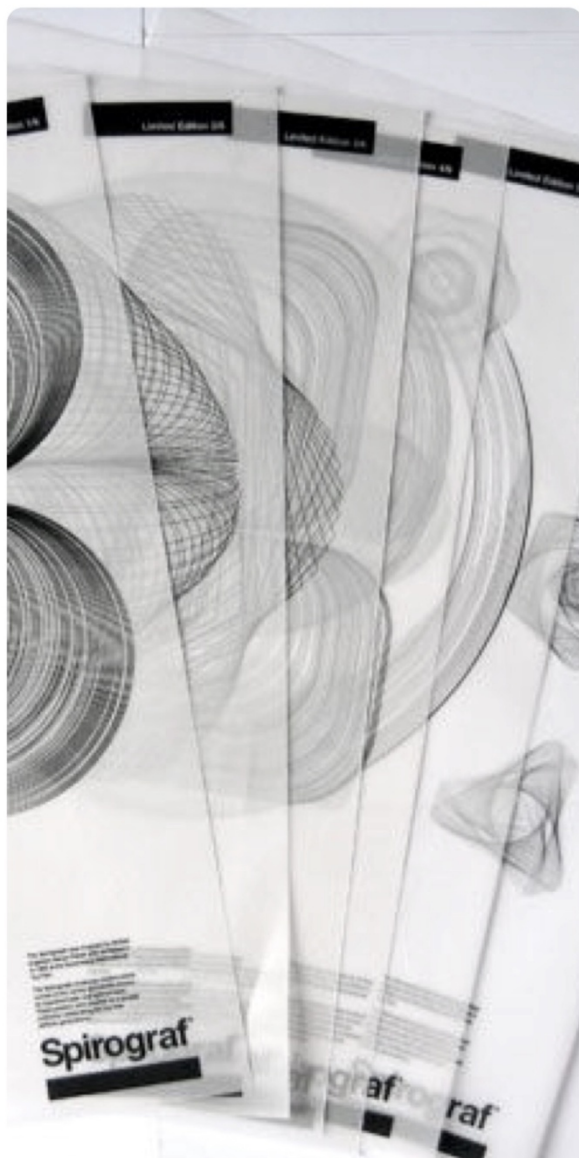
Kružnice jako pomocník ztvárnění našeho světa užíval často sám Platón, stvořil plán naší planety, za pomoci kružnic a následně jejich průsečíků trojúhelníku. Předpokládal, že na naší planetě jsou místa, se zvláštním působením magnetického pole. Tento model se nazývá Platónská síť či mřížka. Tato myšlenka ovšem nenapadla pouze Platóna, východní kultury těmto magnetickým siločarám říkají, dračí žíly. Existuje mnoho teorií na toto téma, možná žádné magnetické siločáry nejsou a možná taky jsou. Jak bude postupovat čas a technika, snad se dozvíme, jestli se Platón mýlil či ne.

(Hemenway, 2009; Miška, 1939, 2008; Lundy, 2008; cs.wikipedia.org)

1.2.1.4 *Spirograf*

Bývala to moje oblíbená dětská hračka. Jedná se o šablonu, obsahující ozubená kolečka, do kterých se vkládají menší ozubená kolečka, se spirálovou soustavou dírek. Zoubky do sebe zapadnou, do jedné ze spirálových dírek se zasune cokoli, co píše a už se jenom krouží. Vznikají kruhy s vnitřním ornamentem. Obrazce, které takto vznikaly, mě fascinovaly. Představovala jsem si, že se takto zřejmě pohybují planety a atomy. Tento princip jsem chtěla využít u své práce, ale doslovné překopírování dopadlo vždy krkolomně. Našla jsem jinou metodu, jak těchto tvarů přibližně dosáhnout, kyvadlová malba.

Kyvadlová malba není tak častá, no spíše se používá k zabavení malých dětí venku. I přesto se jejím použitím dá dosáhnout dobrých výsledků.

Obr. 9 / Spirograf / Pinterest

2 UMĚNÍ

V této části se budu věnovat umělcům a umění, které pracovalo a stále pracuje s přírodními fraktály, automatismem, duchovnem, symbolikou kruhu.

Popravdě řečeno na velkou část z nich jsem narazila při brouzdání po webu se slovním spojením strom umění, kořen umění, větev umění. Zní to zřejmě hloupě, ale po připnutí pinů k mé nástěnce a zpětném zkoumání o koho se vlastně jedná a jak vypadá jeho celá tvorba, mě zarazilo, že velká část je Italského původu. Zřejmě se v této zemi zachoval zkoumavý postoj z dob renesance.

Autoři, kteří mě při mé práci ovlivnili a fascinovali. Symbolikou mandal, kde má každé zrno písku určitý význam.

2.1 Mandala

Mandala je v naší kultuře spojována hlavně s buddhismem, ovšem mandaly se vyskytují ve všech kulturách nám známých z historie. Dochované nálezy dokládají mandaly v Egyptské říši, mayské kultuře, staré čínské říši, Inkové. Křesťanská symbolika půdorysy sakrálních staveb a jejich výzdoba. Jedná se o prvek považovaný za počáteční strukturu světa. Západní kultura si termín mandala začala spojovat nejdříve s alchymisty a poté díky publikacím C, G, Junga se dostala do většího povědomí vzdělané veřejnosti. Jung pracuje s mandalou jako s repertoárem snového světa, nebo reprodukcí podvědomí v bdělém stavu.

Mandaly jsou považovány za mystická tělesa odrážející vnitřní rozpoložení tvůrce, všech vlivů, které na něj působí.

2.1.1 Kulturní původ

Prvotní interpretace opravdu dávných předků mandal se dají vysledovat k počátku člověka. Člověka jako entity, která se projevuje a zanechává po sobě typické znaky, které se nadají připisovat náhodným vlivům přírody.

Od počátku, kdy se začaly projevovat zdobné prvky na jinak účelných nástrojích. Motivy zobrazující vepsání znaků do jiného znaku se dají považovat za prvotní mandaly. Samozřejmě hlavním a typickým znakem je kruh. Paleolit se dá považovat za základní dataci. Neolitická kultura přinesla rozkvět těchto obrazů, jsou vepsány do mnohých monumentálních staveb na naší planetě. Symbol kruhu je považován za posvátný u všech raných kultur a je

interpretován jako znak slunce a nekonečného slunečního cyklu.

Nejnámější pojetí mandal v naší kultuře pochází z Buddhismu. Jelikož ostatní civilizace a hlavně jejich náboženství byly už ztraceny. Interpretace Buddhistických mandal je v tuto chvíli nejjednodušší, jelikož obraz je tvořen a čten ve stejné epoše. Problematika výkladu mandal nastává ve střetu kultur.

2.1.2 Forma

Mandala (Sanskrem kruh), též mandala (japonsky), v hinduismu, buddhismu a lamaismu (tibetsky lam – cesta) indo-tibetské oblasti symbol jednoty makrokosmu a mikrokosmu, sloužící jako prostředek koncentrace a meditace. Jeho základem je čtverec vepsaný do kružnice, kosmogram, schéma univerza, které může být rozvíjeno do velmi složitých soustav. Znázorňuje střed vesmíru tvořený Buddhou v některé jeho podobě (v buddhismu) nebo Šivou (v hinduismu); každý z nich pak může být obklopen dalšími božstvy a symboly. Kruh může být vůči středu postaven jak horizontálně tak vertikálně, příp. mohou být uplatněny kruhy v obou postaveních (vertikální se pak často jeví jako nimbus). Kosmogram, který zahrnuje symboliku mužského (čtverce) a ženského principu (kruhu), význam obydlené země (čtverec) a vesmíru (kruhu) atd., bývá kreslen i malován, v tibetském lamaismu ztvárňován z písku, hlíny nebo másla jako názorné vznikání světa, bývá zpodobován i sochařsky a architektonicky (Borobudur na Jávě).

Baleka, J. Výtvarné umění, výkladový slovník (malířství, sochařství, grafika) Academia, 1997

Ztvárňují nadvládu rovnováhy harmonie nad chaosem.

Mandaly jsou nástrojem meditací, vytvářejí se jako příbytek duchovních vůdců. Jejich tvorba v buddhismu je posvátným rituálem. Prochází několika fázemi. Jsou tvořeny různými způsoby, médiem bývá často písek či obarvená rýžová mouka. Tyto obrazy jsou symbolem pomíjivosti času a po jejich dokončení jsou rituálně rozmetány. V Indii ženy každé ráno vysípají mandalu na práh příbytku, každý návštěvník obrazec poničí, symbolizuje to pomíjivost. Dalším jsou mandaly tvořené z másla, tyto fascinující obrazce živě kolorované se při oslavách rozpouštějí na slunci. Mandaly nejsou pouze z pomíjivého materiálu, jsou tvořeny i z pevných odolných surovin jako je dřevo, kámen a terakota. Dalším způsobem je malba na látku či rohože. Tyto mandaly slouží jako součást meditací, meditující si je zavěsí před sebe. Kulturní rozdíly mezi společnostmi a náboženská propast uvedly mandaly na zdi západních kultur jako dekorace. Asi jedno nejnámějších nosičů mandal se stalo tetování. Za pomoci tohoto média se do západní kultury vneslo mnoho prvků z východní kultury. Jedním kultovním je i Maorské tetování, které nese prvky z mandal.

2.1.2.1 *Symboly tvořící mandalu*

Kruh, čtverec, bod, kotouč, spirála, trojúhelník, barva

Symboly se nekladou náhodně, používá se posvátné geometrie.

Symboly se dělí mezi ženské znaky a mužské znaky, symboly vesmíru a symboly země, znaky nekonečna a pomíjivosti. Složení těchto symbolů v mandalu symbolizuje sloučení všech protichůdných symbolů, propojení země a kosmosu, pravé a levé hemisféry, ženy a muže.

2.1.2.2 *Barevnost*

Mandaly jsou vždy pestré. Objevují se základní barvy a všemožné doplňkové barvy. Každá barva má svůj určitý smysl.

2.1.3 *Tvorba*

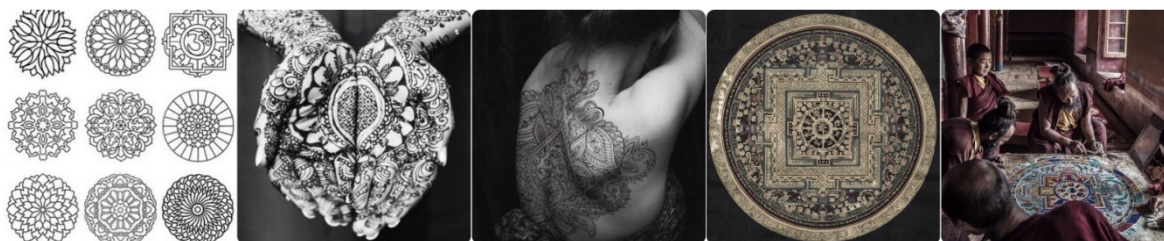
Médium se vkládá do speciálních nástrojů, tyto nástroje nesou znaky trubiček. Tento nástroj se nazývá čhagpur.

Vybranou lokalitu tvorby mandaly je nutné rituálně očistit a požádat božstvo o svolení vytvořit obraz na dané lokalitě. Po vyslyšení modliteb autoru nastává čas na rituální očištění samotných autorů. Tento proces je časově náročný a tak trvá několik dní.

Tvorba začíná od středu mandaly, vysypáním základních tvarů bílou barvou. Bílým práškem se naznačí konečný tvar obrazu. Středový symbol sídla božstva založený na kotoučích žívlů se vysypává jako první, postupuje se od středu k okraji. Palác je komplexní zahrnuje zdi a bány. Okraj mandaly je tvořen ochrannými plameny. Když je kruhová mandala kálašakra dokončená započnou tvůrci s obřady a rituály, kterými pozvou božstvo do jejich sídla.

Mandala zůstává netknutá po dobu modliteb a meditací mnichů, kteří nyní mohou božstvo žádat o splnění duchovních tužeb. Po skončení těchto rituálů jsou božstva požádáni, aby se vrátili do „čisté země“. Po opuštění mandaly božstvo je zničena.

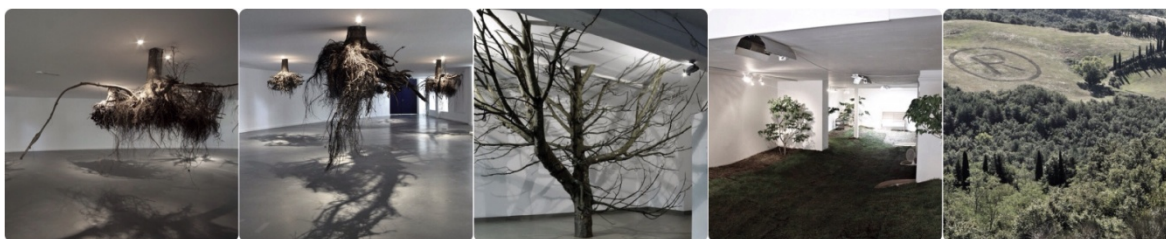
(Brauen, 1998, (Lungata, 2006; [online]dostupné z:<http://www.lungta.cz>)

Obr. 10 / Mandala / Pinterest

2.2 Giuseppe Licari

Sicilský umělec působící v Rotterdamu. Tento mladý tvůrce se věnuje přesahům přírody do městské zástavby. Osazuje chodníky květinami a užitkovými rostlinami, land art, přetváří galerijní prostory v části krajiny. Jeden z jeho prvních projektů se věnuje italské krajině přetvořené v době renesance v ideální krajinu a její označování „chráněno autorskými právy“, poslední snímek. Nejznámějším dílem je výstava kořenů stromů (Roots) v Rotterdamu 2012. Bohužel jsem výstavu nenavštívila ale i z fotografií a videí jde cítit neuvěřitelnou atmosféru těchto mohutných stínidel, je to jakoby se člověk ponořil do země, která se naráz změnila v průhledné sklo a pohlédl na denní světlo.

Obr. 11 / Licari / Pinterest

2.3 Giuseppe Agnello

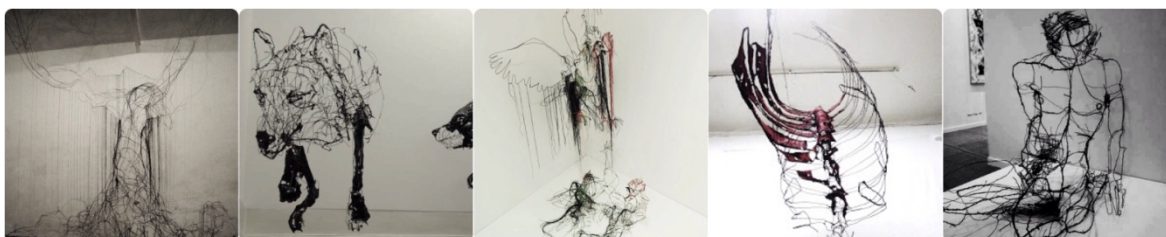
Vlastním jménem Joseph Lamb je italský sochař, učitel na akademii v Carrara. Řadí se mezi nejvýznamější Italské realistické sochaře. Pracuje i na zahraničních zakázkách většinou se jedná o portrétní bysty a pomníky. Jeho volná tvorba spojuje přírodní prvky s lidským tělem. Mě jeho práce připadá jako pohled na tělo pohlčené přírodou či příroda pohlčená tělem. Při hlubším zamyšlení nad tímto sochařem dostávám dojem, že nechává části těl jak když explodovat, nebo spíše najednou se změní náhled na makro snímek. Místo paže či vlasů se objeví trojrozměrné makro cévního systému či vlasů nebo svalové hmoty.

Obr. 12 / Angnello / Pinterest

2.4 David Oliveira

Lisabonský umělec zabývající se sochařstvím a uměleckou anatomií. Ke své práci využívá nových technologií. Prostorové objekty jsou tvořeny 3D perem. Tento fascinující nástroj nahřívá strunu z plastu, která ve velké rychlosti zase tuhne, proto je možné vlastně malovat do volného prostoru. Touto technikou jeho díla získávají na neuvěřitelné živosti. Působí to dojmem, jako by kresby utekly z papíru a staly se trojrozměrnými.

Obr. 13 / Oliveira / Pinterest

2.5 Nunzio Paci

Italský umělec zaměřující se na kresbu a malbu. Cílem jeho tvorby balancování na hraně fantazie, mutace a reálného světa či spíše těla. Propojení živočichů, rostlin a lidské anatomie. Jeho styl je opravdu pozoruhodný, ale co se týče anatomické malby a kresby je tam stále prostor pro zlepšení. I přesto jeho malby částečně nahánějí hrůzu obnaženým svalstvem a zároveň odlétají jako ptáci do jiného, snového světa, či se tyčí jako stromy.

Obr. 14 / Paci / Pinterest

3 MÓDA

Přírodniny a fraktály jsou v odívání běžným tématem. Poukazovat na každého tvůrce, který používal tento koncept ve své práci by bylo unavující, proto nastíním pár tvůrců a firem, které dle mého názoru s tímto tématem pracovaly inovativně a mně imponují. Bude to značně selektivní výběr, protože tíhnu k dřevinám a především kořenům a větvím. Tyto koncepty se zpravila, používají v barevnosti kolekci, potiscích, výšivkách a krajkách. Najde se i pár výjimek, co pracují přímo s přírodninami. V rámci nových technologií se zavádí do výroby 3d tisk.

První fenomenálním tvůrcem je Alexander McQueen. 3D královna Iris van Hepen a její pánský oponent Francis Bitonti. V potiscích, pokud vynechám výše zmíněných, asi Akris, Maria Grachvogel a Nata Ryzh. Krajkám, aplikacím a výšivkám vévodí Julien Macdonald, La Perla.

Krajky se v oděvech využívají už mnoho století, ale s nástupem strojové výroby se jejich vzhled změnil, převážně ve změť piktografických růžiček a kroucených lístečků. Nekonečné replikování těchto motivů tvoří plochu pitoreskních fleků. Je vzácné najít někoho, kdo této dříve vzácné textilii navrací její původní jedinečnost. V historii krajky zdobily lemy spodních košil. Dnes se jejich hlavní uplatnění našlo při zhotovování spodního prádla a šatů. Do každodenního šatníku ji přinesly Dolce & Gabbana a Chantal Thomass. Tito revolucionáři povýšili kombiné a spodničky na šaty.

Jedná má kamarádka je jednou z mála českých Burlesek. Někomu to může připadat vulgární, živý se svým tělem. To samé dělají baletky, tanečnice, všeobecně za vším je spousta práce a tréninku. Tento umělecký striptýz je ovšem jiný, často i po představení mají burlesky na sobě více oděvu, než některé dámy ve společnosti a to rozhodně netančily.

3.1 Tvůrci

3.1.1 Alexander McQueen

Módní tvůrce Lee Alexander McQueen proslul nezaměnitelným rukopisem. Jeho kolekce byly vždy senzací a jeho módní přehlídky byly nositelem nových technologií a trendů v módním průmyslu.

3.1.1.1 *Životopis Lee Alexander McQueen*

17. 3. 1969 Londýn městský obvod Lewishem - 11. 2. 2010

Narodil se jako šesté dítě v rodině taxikáře, který si pro něj přál budoucnost řemeslníka a matky učitelky která ho vroucně milovala a podporovala. McQueen měl s matkou velké citové pouto. Sám o sobě tvrdil, že už jako malé dítě věděl, že bude velký designer. A svoji orientaci si prý uvědomil už v osmi letech, ale rodině se přiznal až o deset let později. Není nikterak šokující, že byl gay. Sám se nazýval růžovou ovčí rodiny. Byl to velmi citlivý a přemýšlivý člověk podle těch, co měli to štěstí ho osobně poznat. Někdy se mu také přezdívalo bouřlivák.

Jeho zájem o módu se projevil už v brzkém věku, jeho otec tím nebyl nadšen, jeho zklamání zmírňovalo to, že šil garderobu třem sestrám.

Studoval na chlapecké Rokeby School, po dokončení studií ve věku 16 let se rozhodl začít pracovat. Našel si práci jako krejčí v londýnské Savile Row, proslulá ulice, kde sídlí pánské krejčovské salóny, s dlouhou tradicí a s významnými klienty. Jako první pracuje pro Anderson & Sheppard, přesouvá se k Gieves & Hawkes (vůdci Savile Row Bespoke Association). Zde se Lee vzdělává životem, každý kus oděvu, co mu projde rukama, musí mít splněnou normu 50 hodin ruční práce. Šil obleky a košile pro významné osobnosti. Traduje se, že do podšívky saka Prince Charlese vyšil nápis „jsem piča“. Ale ani u tohoto zaměstnavatele nezůstává a přesouvá se k Angels & Bermans, nebylo mu ještě ani dvacet let. Tato společnost se zabývá tvorbou divadelních kostýmu. Pod jejich křídly spolupracoval na muzikálu Bídníci. Krátce také pracoval v Miláně v roce 1989, jako asistent italského módního návrháře Romea Gigli, který si ho vyhledal a přetáhl. Po takovýchto pracovních zkušenostech, které zahrnovaly opravdu bujně portfolio se jmény jako Koji Tatsuno, se vrací do Londýna s vizí, že bude vyučovat na Central St. Martin's College. Po dohodě s ředitelem školy, který byl okouzlen jeho dosavadní praxí, mu bylo nabídnuto místo vyučujícího střihové technologie a zároveň možnost si chybějící vzdělání doplnit. Dokonce mu bylo uděleno stipendium, tato škola není opravdu levnou záležitostí.

V roce 1992 promuje, jeho práce se objevila snad ve všech Londýnských periodicích zabývajících se módou, nese název Jack the Ripper Stalks His Victims. Tato práce byla inspirována, jak odhaluje název Jackem Rozparovačem, modely byly postříkány umělou krví a z některých visely znaky, které diváka přivedly k jistotě, že jsou ušity z dámských hygienických potřeb, se šňůrkou. Celá jeho absolventská práce je koupěna významnou stylistkou Isabellou Blow. Staly se velmi dobrými přáteli a právě ona ho přemluví, aby jako svou

značku používal místo plného jména jen Alexander McQueen.

Isabel byla velice význačnou stylistkou, vyhledávačkou talentů v módním průmyslu. Art direktorkou časopisu Tatler, múza Philipa Treacyho a hrdou nositelkou jeho klobouků. Spáchala sebevraždu v roce 2007. Leeho, ze kterého udělala Alexandra to velmi zasáhlo. Nechala se zpopelnit v rudých šatech z jeho tvorby. Lee jí věnoval nadcházející kolekci Jaro/Léto 2008.

Na popud Isabel zakládá vlastní značku, věnující se dámským kolekcím.

První jarní kolekce značky Alexander McQueen přišla v roce 1994. Nesla název The Birds, jednalo se o poctu Adolfa Hitchcocka.

V roce 1995 přišla kontroverzní kolekce Highland Rape. Charakteristickým znakem této práce jsou opravdu odvážné výstřihy nebo spíše chybějící výstřihy. Význam Rape byl chybně vyložen a tak nastala vlna šoku a odporu. Kritici si mysleli, že hlavním inspiračním zdrojem bylo znásilnění, ale McQueen uvádí, že se jedná o znásilňování Skotska Anglií a ne nějaké nebohé ženy někde v parku.

V roce 1996 se stává hlavním módním návrhářem značky Givenchy, v postu nahradí Johna Galliana. Vyhrál prestižní ocenění Britský designér roku. Pro Givenchy pracuje pět let do roku 2001. Z počátku tato spolupráce nebyla vůbec úspěšná. Sám o své první kolekci prohlásil, že to byla sračka. Rozpory s majitelem společnosti ho donutí k odchodu, také potlačování jeho kreativity. O rok dříve v roce 2000 prodává 51% podíl své značky skupině Gucci, konkurenci jeho bývalého zaměstnavatele, což mu umožní značnou expanzi. Najímá Sarah Burton, jako šéfku tvorby dámských kolekcí. Ta s ním pracovala až do jeho smrti a pak firmu převzala. Rok 1999 mění pohled na módní přehlídky. McQueen vytvořil neuvěřitelnou prezentaci pro představení kolekce s názvem Number 13. Přehlídku započala modelka s amputovanými nohama, pro kterou nechal vyřezat speciální protézy ze dřeva. Závěr byl mnohem fenomenálnější, dva kuka roboti, jedna modelka a otočná plošina. Roboti danou modelku nastříkali zelenou, žlutou a černou barvou. Tato akce byla počátkem jeho fenomenálních prezentací.

Otvírá nové pobočky v New Yorku, Miláně, Londýně, Las Vegas a Los Angeles.

Kolekce Dance of the Bull rok 2001, vychází ze Španělska a španělské korydy. Modelky mají v sobě zakomponované prvky toreadorů.

Jeho modely zavěšené ve vzduchu, provádějí akrobatické kousky, piruety, dokonce použil vrak korábu místo mola v roce 2003. Na trh uvádí i vlastní parfém Kingdom (daroval si ho k narozeninám) a MyQueen v roce 2005.

Rok 2004 začíná vytvářet i kolekce pánské módy. Mezitím zase posbíral pár ocenění za design a od královny obdržel Řád britského impéria. Uvádí levnější kolekci oblečení pro mladé a tak odvážné pod McQ, kolekci doplňků a brýlí. Spolupracuje s kosmetickou fir-

mou MAC, Puma, Samsonite.

2005 It's Only a Game. Neuvěřitelné představení, které vytvořil. Místo přehlídky viděli hosté šachovou partii, ale v životní velikosti, kterou sehrál se svými modelkami jako loutkář.

2006 hologram Kate Moss a kolekce Widows of Culloden.

Alexander McQueen spáchal sebevraždu 11. února 2010 ve svém londýnském bytě. Stane se to necelý měsíc před londýnskými dny módy, kde měl prezentovat svou poslední kolekci, inspirovanou podmořským životem. Vzhledem k tomu, že kolekce byla téměř hotova, byla prezentována posmrtně. Po smrti Alexandra McQueena se kreativní ředitelkou značky stává Sarah Burton.

Sarah Burton pracovala jako jeho pravá ruka po jeho boku opravdu dlouho, ale bohužel na jeho genialitu se asi náhradník jen tak nenajde. Značka je stále funkční, ale zdá se, že vykrádá sama sebe.

KOLEKCE 2001 JARO/LÉTO VOSS

Kolekci vévodí šaty vytvořené z peří a skleněných destiček, mezi kterými je krev (sklíčka jako pod mikroskop). Další model má v sobě zakomponované dokonce vycpané ptáky, na bidýlcích upevněných k ramenům modelky.

KOLEKCE 2007 JARO/LÉTO

Modely jsou pošité živými květinami.

KOLEKCE 2008 PODZIM/ZIMA DÍVKA, KTERÁ ŽILA NA STROMĚ

Kolekce je inspirována Alenkou v říši divů, bývalým Britským impériem. Nafocená je v obrovských ptačích hnízdech.

(NJ Stevenson, 2011; <http://lightgarden.cz>)

Obr. 17 / Alexander McQueen / Pinterest

3.1.2 Iris van Herpen

Mladá Holanďanka s neuvěřitelně inovativním pohledem na módu. Její velký talent neunikl ani komisy haute couture. Je členkou od roku 2007. Klasický textil jí nedával dostatečnou volnost a tak už ve školních letech pracovala s netradičními materiály. Dnes se podílí na vývoji nových materiálu a často spolupracuje s různými umělci, architekty, technology. Je zřejmě největším průkopníkem módního 3D tisku. Pečlivě spojuje krejčovinu s tiskem. Její modely jsou spíše objekty, než oděvy, ona sama říká, že svou práci považuje za nositelné sochy. Její modely můžeme vidět na výstavách, ale i na červeném koberci. Prodávají se velmi dobře její doplňky, hlavně boty. Po smrti Alexandra McQuuna převzala žezlo extravagantních bot, které každou nositelku udělají minimálně o dvacet centimetrů vyšší.

Obr. 18 / Iris van Herpen / Pinterest

3.1.3 Francis Bitonti

Zakladatel stududia Francis Bitonti. Tento technologický vizionář je mužským protikladem Iris van Herpen, dle mého názoru. Navrhuje nové materiály a je tvůrcem prvních celo tištěných 3D šatů. Studio pracuje s identitou tvoření nového digitálního věku. Spojení technologií a jejich začlenění do běžných produktů. O jeho proslavení se postaraly již dříve zmíněné šaty. Tyto šaty vytvořil pro Ditu von Teese. Fotky této burleskní hvězdy oblély celý svět a umístily ho na stránky periodik. Tato světoznámá umělkyně navrátila burlesku do povědomí veřejnosti.

Obr. 19 / Studio Bitonti / Pinterest

3.1.4 Haider Ackermann

Určovat národnost tohoto návrháře je složité, jako adoptivní syn kartografa procestoval značný kus světa. Studoval v Antverpách, stážistu dělal Johnu Gallianovi. Pracoval pro mnoho renomovaných firem jako například: Mayerline, Bernhard Willhelm, Patrick Van Ommeslaeghe, Ruffo Research. Vlastní značku založil v roce 2001. Jeho styl propojuje mnoho různých vlivů. Kombinuje rozličné materiály a formy. Nese znaky Streetwearu ale i klasické krejčoviny.

Obr. 20 / Ackermann / Pinterest

3.1.5 Katarzyna Konieczka

Polská výtvarnice zaměřující se na tvorbu solitérních kousků. Její modely jsou dekonstrukcí v konstrukci. Spojují se a zase rozpojují, navazují a svazují, je to trošku děsivé, ale taky krásné.

Obr. 21 / Konieczka / Pinterest

3.1.6 Emma Yeo

Obr. 22 / Yeo / Pinterest

3.1.7 Anne Sofie Madsen

Tvůrkyně protikladů, něžnost a síla, stydlivost a průbojnost, fantazie a realita. Oděvy působí jako objekty, ale přesto jsou nositelné. Vytváří svět trásní, aplikací a šňěrování. Nekočné oblíny kroucí se po ženském těle. Hraničení mezi Streetwearem a elegancí. A to vše většinou ve sněhově bílé barvě.

Obr. 23 / Madsen / Pinterest

3.1.8 Linda van Niekerk

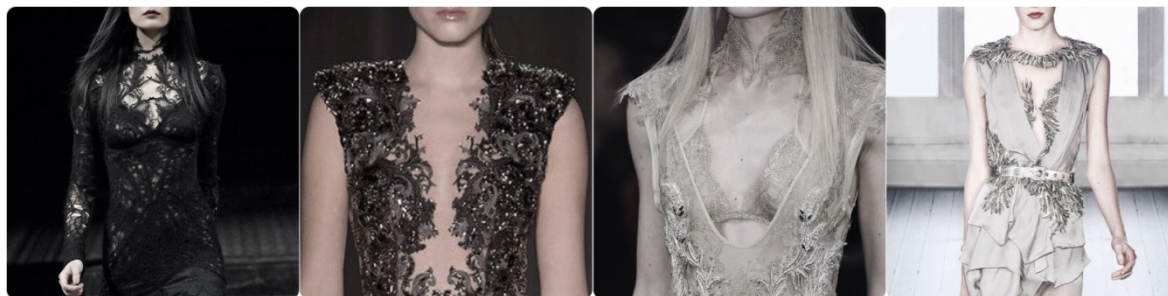

Obr. 24 / Niekerk / Pinterest

3.1.9 Julien Macdonald

Britský módní návrhář. Část svého života strávil stopováním McQueena, dalo by se říci. Po

studiích začal pracovat pro Chanel zároveň tvořil pleteniny pro MeQueena. Toho poté nahradil ve vedoucí funkci u Givenchy. Stejně jako on, posbíral mnoho ocenění. Jeho krajkové variace jsou neuvěřitelné. Je specialistou na róby. Mým vítězem v jeho tvorbě jsou krajky vypadající jako větvičky v roce 2011.

Obr. 25 / Macdonald / Pinterest

3.1.10 Akris

Švýcarská značka tvořící ready to wear kolekce. Jedná se o rodinnou firmu založenou v roce 1922. Alicí Kriemler-Schoch. Začínali jako výrobci zástěr s puntíkováným vzorem. Od té doby ušli velký kus cesty, spolupracovali s Givenchy, Ted Lapidus. Jejich specialitou jsou potisky. Vytvořili nádhernou kolekci v roce 2011 podzim/zima. Potisky dřevin, které berou dech. Tyto tisky jsou ještě podtrženy rafinovanými stříhy.

Obr. 26 / Akris / Pinterest

3.1.11 NATA RYZH - Sasha Tugolukova

Vcelku bezvýznamná firmička Nata Ryzh, která se účastní pouze weeku. Oslovila ilustrátorku ruského původu, žijící v Londýně Sashu Tugolukov, aby jim vytvořila potisky. Vznikla z toho opravdu zajímavá kolekce podzim/zima 2013. Tisky jsou úžasné, jejich použití trochu pokulhává, ale ty krásné vzory zachrání asi vše, pokud je nějaký horlivec příliš naporcuje.

Obr. 27 / Nata Ryzh / Pinterest

3.1.12 Maria Grachvogel

Hedvábné vlající lehce dekonstruktivistické modely. Krásné potisky inspirované přírodou.

Obr. 28 / Grachvogel / Pinterest

3.1.13 La Perla

Společnost zaměřující se na výrobu luxusního spodního prádla. Jedná se o italský podnik, vznikl v Bologni v roce 1954, zakladatel Ada Masotti. Firma odvodila svůj název od krabiček na šperky, ve kterých distribuuje své produkty. Každý kousek je prodáván jako šperk. Italský původ se v jejich produktech nedá popřít, stejně jako D & G nesou jejich modely určitý nostalgický nádech, který na nás dýchá ze zlaté éry italského filmu. Tento pocit je podporován kampaněmi laděnými ve stejném duchu. Propagace je kompletně sjednocená v tomto stylu. Odchylka v tomto trendu nastala v roce 2015, změna obuvi. Produkty používají klasické materiály (transparentnost, krajky, tyly, satény). Společnost se zaměřuje i na vývoj vlastních nových materiálů, prezentují se jako tvůrci pružných krajek se širokým lemem. Jedinečnost zajišťují krajky s netradičními vzory, používají Valencienskou krajkou. Podprsenky bez výztuží ve tvaru trojúhelníku.

Obr. 29 / La Perla / Pinterest

3.2 Krajka

Plošná textilie neomezeného rozměru, tvaru ornamentu, která ze své nositelky rázem dělá chytrou horáky. Její transparentnost navozuje mužům mrákoty a ženám dodává pocit jedinečnosti. Samozřejmě není krajka jako krajka. Některé strojově vyráběné nízkonákladové šidítka spíše uškodí či uškrábou tu odvážlivou ženu která si je oblékne.

Každá vyráběná krajka má základ v ručním řemesle. Ručně zhotovovaných krajk je mnoho druhů například: šitá, paličkovaná, vyšívaná, háčkovaná, pletená, drhaná, filetová, frivolitková, pásková krajka. Původně se zhotovovaly z lněných či hedvábných nití, dnes se používají pouze zřídka. Většina trhu je zaplavená strojově vyráběnými z polyesteru, polyamidu nebo směsí se strečovým materiálem. Vzory se různí od květin geometrických vzorů až ke stylizovaným živočichům. McQueen vytvořil vzor lebky v životní velikosti, dostalo se mu zřejmě uznání, protože se tento nápad ujal a krajkou se vzorem lebek si může zakoupit každý. Říká se, že umělec není úspěšný, dokud ho nezačnou vykrádat.

Krajka bývala vzácnou textilií, pokud se dostala na povrch oděvu, jednalo se o svatební šaty. Díky výše zmíněným překročila hranice spodního prádla a stala se všudy přítomnou. Dnes se konečně začínají i zušlechťovat vzory, ze kterých je tvořena.

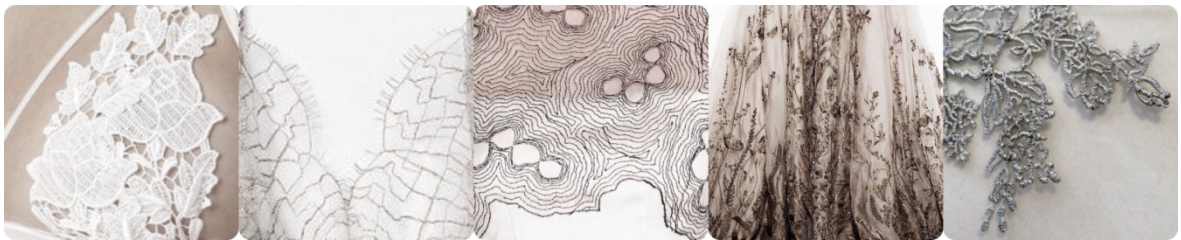
Pro mě krajka, která je k dostání na našem trhu nezajímavá, občas se vyskytnou světlé výjimky. Když jsem poprvé natrefila v českých obchodech na prádlo zhotovené z krajky se vzorem cévek listu pohltilo mě blaho. Konečně někdo začal vyrábět něco jiného, než růžičky. Bohužel zůstává pouze na importovaném oděvu, metráž se k nám stále nedostala.

Běžná metráž v prodeji v České Republice:

Obr. 30 / Krajka / Pinterest

Ručně vyráběné, tak i strojové krajky ze zahraniční tvorby. Nejedná se pouze o vysokou módu, jsou zde zástupci ready to wear ale i běžné kolekce.

Obr. 31 / Krajka / Pinterest

Samozřejmě nemůžu pouze pohlížet na náš malý trh, krajka je znakem vysoké módy. Zde se zjevuje jiný svět. Kolekce couturier domů se vznášejí do nebeských výšin. Kolekce Valentina, Elie Saab, Marchese, Alberta Ferretti, Tony Ward, Jean Paul Gaultier, Oscar de la Renta a samozřejmě Alexandera McQueena ukazují jinou dimenzi.

Ukázka z tvorby výše zmíněných návrhářů.

Obr. 32 / Krajka / Pinterest

3.3 Burleska

Burleska jako taková je těžce definovatelná. Nejedná se o kabaret, striptýz ani divadlo. Burleska je prostě burleska, politická satira, nahota bez nahoty. Každá tanečnice má jiné přednosti a každé představení má jiný děj. Přesto jedno zůstává stejné, roztomilá fraška, při které se dívka z minulého století obnažuje, ale ne docela. Časové zařazení je taky složité, pokud chápeme burlesku jako tanečnice a ne tanečníky, jak tomu bylo v devatenáctém století, ale i dnes. Ženy začaly vystupovat až ke konci století, s nahotou to taky bylo jinak, až do prohibice bylo vidět vše.

Největší slávu burleska zažívala ve třicátých letech a bylo jedno, jestli se jedná o USA, Británii nebo Německo. Tento fenomén byl a zase je rozšířen po celém světě. Samozřejmě po celou jeho existence se potýká s kritikou puritánů. Ve spojených státech to zašlo tak daleko, že byla v průběhu čtyřicátých let téměř vymýcena. Moc si nepomohly, nahradily jí strip kluby a v těch nejde už o nic jiného než o tělo.

Tanečnice jsou jako stíny minulosti, vypadají jako dámy od třicátých do padesátých let. Dokonalý make-up, účes a dobové oblečení i na denní nošení. Samy říkají, že se vracejí do doby, kdy ženy byly ženy a muži muži a ne něco na půl jako dnes.

Jenom tanec ovšem nestačí, každá z dívek musí ovládat ještě další disciplíny, nejčastějším je zpěv.

Nejznámější světovou burleskou je Dita von Teese. Dáma starých noblesních časů, která se na halloween převléká za dívku 21. Století.

Obr. 33 / Dita von Teese / Pinterest

Kostýmy, které oblékají všeobecně vycházejí z Hollywoodského stylu. Třicátá léta jsou považována za zlatou éru ženskosti. Ovšem nejsou to pouze třicátá léta. Jejich styl je kombinací dvaceti let ženskosti, než s nástupem šedesátých lét se ze ženy stala dívka.

Je to svět krajky, saténu a peří. Hlavním centrem pozornosti je efektní spodní prádlo. Korzety, podvazky se vyskytují ve všech garderobách umělkyně. Jelikož burleska neukazuje bradavky, přelepky jsou nedílnou součástí. Transparentní materiály, krajky prostě vše co zvyšuje krevní tlak.

Obr. 34 / Burleska / Pinterest

3.3.1 Hollywoodský styl (Hollywoodismus)

Nástup filmu jako masové zábavy utvořil i nový svět módy. Do té hrstky obdivovaných a kopírovaných jedinců přibyly herečky a herci, kteří navíc prožívali fiktivní životy. Životy, které publikum obdivovalo a toužilo se s ním ztotožnit. Nejznámějšími idoly z této doby Katharine Hepburn, Greta Garbo, Marlene Dietrich, Jean Harlow. U pánů to nebylo jinak Cary Grant, Edward G. Robinson, Gary Cooper.

Kostýmy v hlavní roli. Nebo spíše dnes to tak bereme. Kamera nesnese umělé napodobeniny a drobné vzory. Syntetika látka působí jako odrazka a drobný vzor začne interferovat až z toho bolí oči. Ve svých počátcích vycházely kostýmy z pařížské módní scény, ale s nástupem rychlých změn trendů se od toho upustilo. Hollywood začal tvořit novou vlastní módu. Bylo by zlé, kdyby byl film zastaralý, ještě před uvedením do kin. Natáčení trvá pár měsíců, střižna může zabrat i roky. Díky bohu za to, nebýt všech těchto okolností nevznikl by módní směr, který přetrvává do dnes. Styl ušlechtilých materiálů a krásných siluet. Kostýmní výtvarníky téměř nikdo nepovažuje za návrháře, ale jejich práce formuje masy. Film funguje jako kronika životního stylu. Během pár desítek minut vidíme, jak se lidé oblékali v každou denní dobu. Nejvýznamnějšími kostýmními výtvarníky 30. Let byli Edita Headová, Travis Banton, Gilbert Adrian, Orry Kelly. Studia dokonce sama začala produkovat repliky kostýmů či střihy do prodeje. Nejlepší ukázkou jsou šaty z filmu Letty Lynton, rok 1932, od Gilberta Adriana. Obchodní dům Macy's jich prodal půl milionu, jakému jinému tvůrci se něco podobného povedlo?

Nekopírovaly se pouze kostýmy, celý vzhled filmových krás. Prodej líčidel a peroxidu vystřelil raketově vzhůru.

Tento styl je charakterizován luxusními přírodními materiály: hedvábí, vlna, kožešina. Hojně se využíval lurex a flitry. Vysoká útlá silueta s odhalenými zády a širokými rameny, doplněná štolami, bolerky a pelerínkami. Lodičky, rukavice a klobouky jsou nedílnou součástí.

Obr. 35 / Hollywoodismus / Pinterest

3.3.2 Stephanie van der Strumpf

Stephanie van der Strumpf umělecké jméno mé kamarádky, bývalé spolužačky Štěpánky. V době, kdy jsme spolu studovaly na střední škole, začínala s poel dancem. Při konci studia už tancovala v kabaretu a dnes je jednou z mála českých burlesek. Nebýt jí, považovala bych tyto představení zřejmě pouze za umělecký striptýz. Ale dívky, které se tomuto věnují, nejsou striptérky. Jedná se o komplexní představení plné satyry, humoru a krásných kostýmů.

Představení si koncipují samy a to platí pro všechny umělkyně. V repertoáru mají těchto představení několik a stále vymýšlejí další. Štěpánka má v této době zřejmě nejznámější dvě a to jako husar a japonská gejša.

I když konec je pokaždé stejný, kalhotky a přelepky na bradavkách jsou to jediné, co zůstává na těle. Je to lechtivá zábava pro dospělé tak proč ne. Její vystoupení jsou oblíbená, loňský rok cestovala po Evropě a Austrálii. Letos zůstává pracovně svázaná s Prahou, má pravidelná představení v Buddha-baru. Burleska samozřejmě není její jedinou aktivitou, herectví, foto modeling a malba, vyplňují její zbývající čas.

Obr. 36 / Stephanie van der Strumpf / Pinterest

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 UROBOROS

Uroboros, znak nekonečna, značen kruhem který symbolizuje kosmos, zemi, znovuzrození, ženu. Nekonečné opakování tvarů v přírodní říši. Tajný kód, který řídí tyto principy. To byly hlavní motivy pro kolekci uroboros. Kolekce je vytvořena jako oslava těchto jevů. Konceptuálně je pojatá tak, aby reflektovala několik směrů v ženském oděvu, elegantní, sexy, uvolněná, extravagantní.

4.1 Research

Prvotní myšlenkou byla krajka, tisk mi přišel už fatálně ohraný a navíc sublimace by vypadala zřejmě nejschůdněji. Bohužel nepracuje s ničím jiným, než umělými materiály. Nikdy jsem z krajky nešla, tak sem si řekla, že to bude poslední hra ve školních letech, než mě pohltí reálný pracovní svět. Materiál, který vzbuzuje mnoho pocitu, ale všechny se točí kolem jednoho tématu. Sexy, ale jakým stylem sexy? Netoužila jsem po vulgaritě, hledala jsem hranici mezi lascivní a oplzlý. Ideálním inspiračním zdrojem se stala burleska. Představení politické satyry s kostýmy s nádechem starých dob. Sexy, lascivní a přece nevulgární. Naštěstí jednu burlesku znám, tak jsem měla i konzultanta.

Po průzkumu dostupných materiálů na trhu vzniklo několik řešení. Všechna zahrnovala vlastní výrobu, nebo zadání vyrobení metráže. Dostupné vzory mě nijak neuchvátily a pokud ano, asi by mi finančně zlomily vaz. I zadání výroby by nakonec dopadlo stejně, nejméně 25m jednoho donekonečna se opakujícího vzoru. To nebyla zrovna moje představa.

Obr. 37 / Krajka / Pinterest

Mé představy zjevovaly něco neurčitěho, ne ještě přesně ohraničeného, ale vizuál už to mělo. Prstový objekt, který se dá použít i plošně, vystupuje z materiálu a vždy sice vypadá podobně, ale nikdy není stejný. To mě přivedlo ke studiu přírodních fraktálu. Použít i je přímo v oděvu a doplňcích. Zakomponování větví a kořenu do modelů bylo mým cílem. Dalším motivem byl kruh a jeho proměnné.

Začala jsem uvažovat nad jinou formou zhotovení, 3D tisk, laser. To ovšem neslo i mnoho protikladů. Hlavním důvodem od upuštění bylo naprosté zrušení spontánnosti ve výrobě. Jednalo by se o pečlivě vygenerovaná data v počítači, které potom přivede do života mašina poslouchající příkazy jedniček a nul. Došlo by taky ke zrušení základní myšlenky a to jedinečnosti každého použitého prvku. Už by to nebyla jedinečná větev ani kořínek, jednalo by se pouze o repliku. Navíc mým záměrem bylo, aby materiál vznikl sám o sobě, žil svým vlastním životem.

Pár ukázek moderních technologií v módním světě. Jedná se o Alexander McQueen, Hila Kaminer, Andreea Mandrescu, Sonja Bäuml.

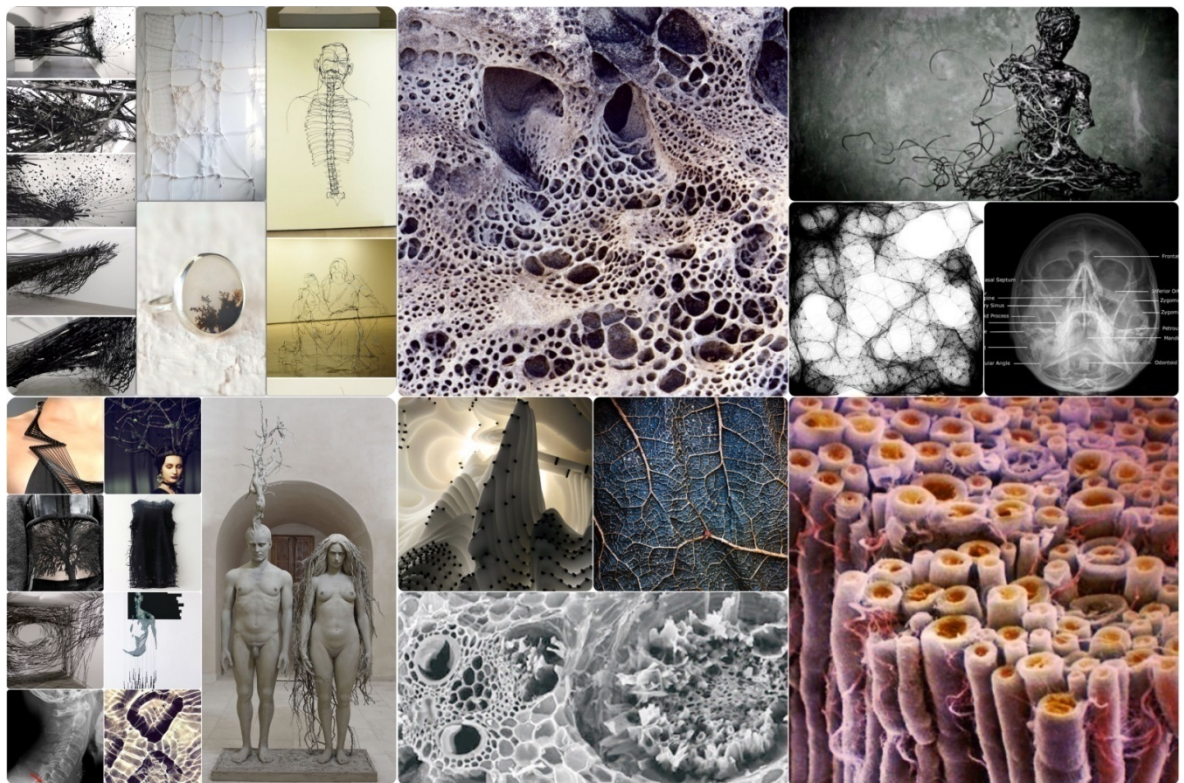

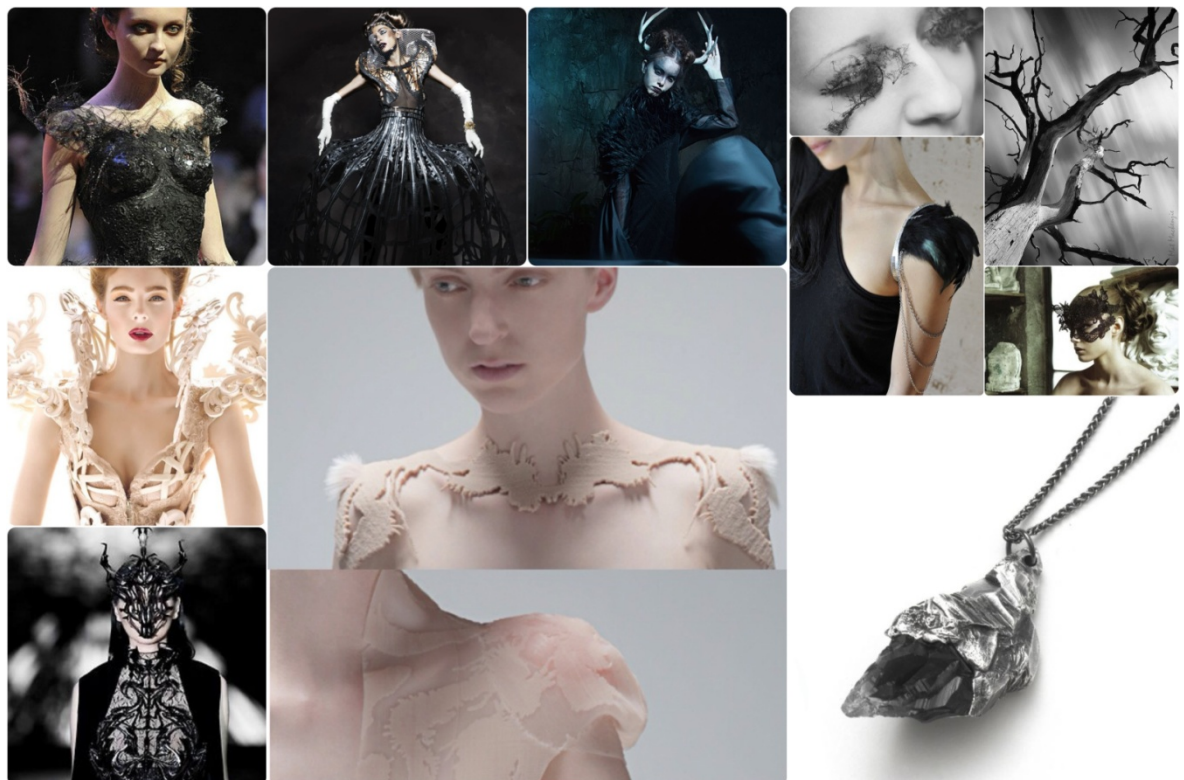
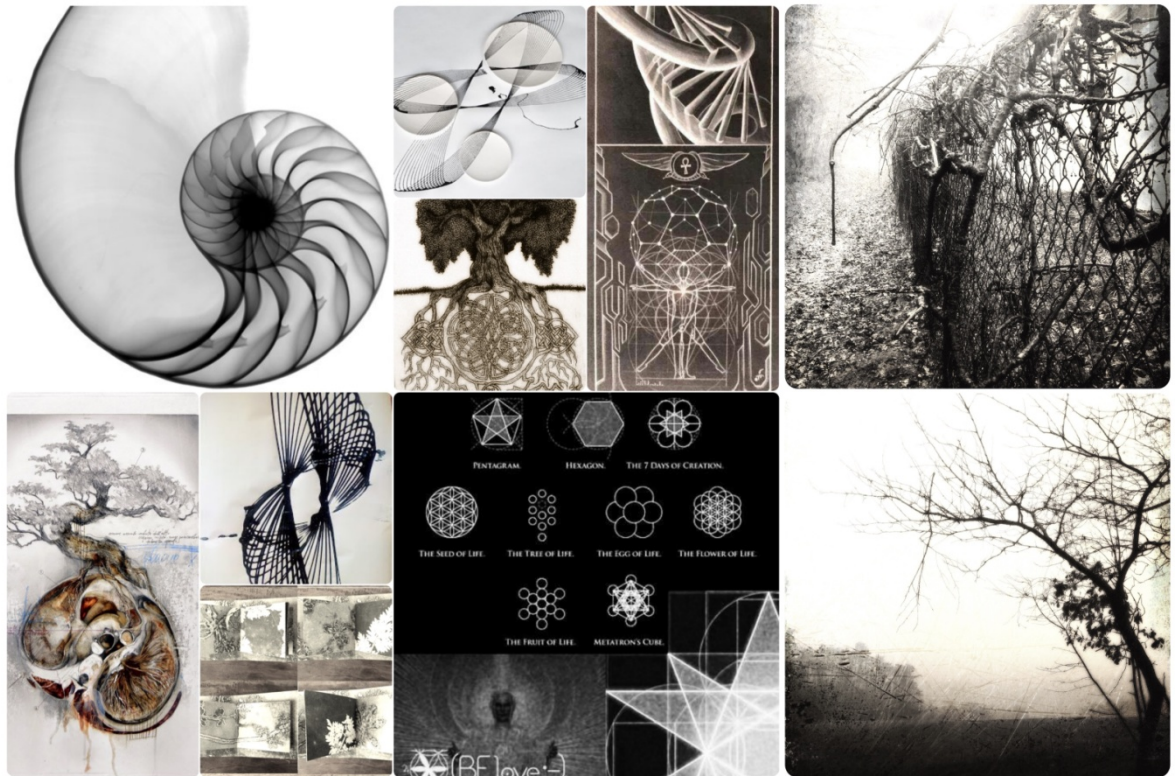
Obr. 38 / Krajka, nové technologie / Pinterest

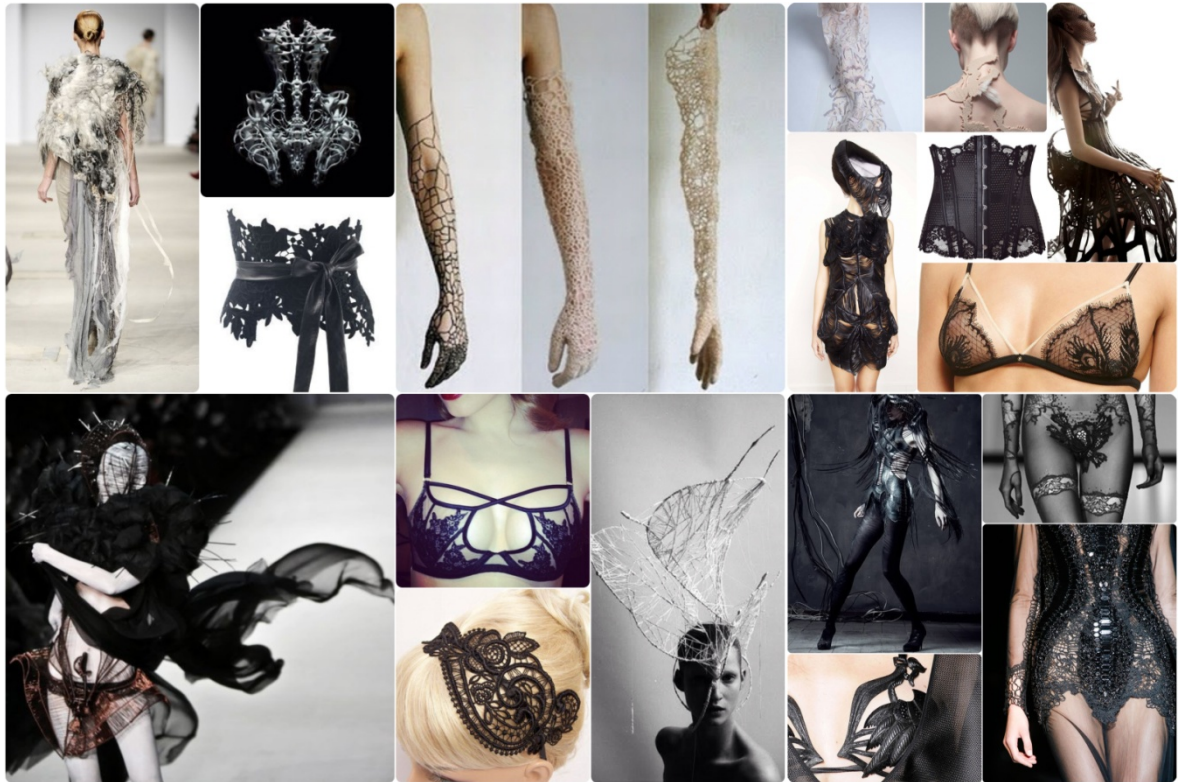
Hledání ideálního materiálu netrvalo dlouho. Silikon, náplně do tavicí pistole. Je to úžasný materiál, velká část tvůrců pracujících s podobným tématem používá pryskyřici, PVC, ale ty nemají vlastnosti, které jsem si představovala. Schopnost spojovat různé druhy materiálů, pružnost, odolnost, snadnou tvarovatelnost a barvitelnost.

4.2 Inspirace

Přírodní fraktály, stromy a jejich součásti. Větve a kořeny, jejich členitosti podobnost s různými jinými přírodními jevy. Před několika lety jsem absolvovala vyšetření srdce. Jednalo se o angiografii. Při tomto zákroku jsem si prohlédla své srdce a cévní systém bylo to fascinující a zároveň děsivé. Jak je podobný kořenům rostlin, při pohledu na monitor, kde bylo moje srdce, žíly a cévy viditelné se mi připomenuly vzpomínky na dětství, přikládání větviček ke kůži s prosvítajícími žilami a hledání té nejpodobnější jim. Tyto principy jsem chtěla uchopit a použít je. Většina použitých dřevin pochází z mé balkónové zahrádky, jedná se o kořínky jednoletých bylinek a keříky chili papriček z minulého roku. Větve zase ze stromů, kam chodím sbírat ovoce a houby.

Obr. 39 - 49 / Moodboard / Pinterest

4.3 Koncept

Hlavní myšlenkou byla kolekce s organickými prvky. Pojetí téměř kostýmové, masky a pokrývky hlavy. Zakomponovat přírodní fraktály do oděvů. Zhotovit materiál na bázi krajky. Tento materiál používat jak na aplikace, tak i na oděv jako takový. To vše laděné do elegantní kolekce, která se částečně i uvolní. Toto uvolnění spatřuji v použití pletenin, je to můj oblíbený materiál hlavně ve volnějším formách. Jejich nošení mi navozuje pocit bezpečí domova, jako když se zachumláte do deky, tento pocit jsem chtěla přenést i do kolekce. Následovat několik rovin, které se navzájem proplétají.

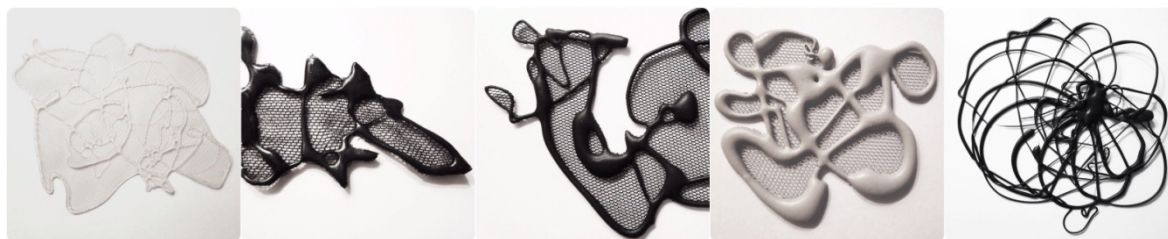
4.3.1 Materiály

Přírodniny zejména dřevo a to v impregnované verzi, tak naprosto bez úprav. Silikon ve třech barevných provedeních a dvou formách. Jedna s nosičem, silikon na tylu vzor je z jedné strany plochý z druhé vystupuje do prostoru. Silikon bez nosného média, oboustranně zaoblený. Kolekci jsem zjemnila přírodními materiály: bavlna, hedvábí, vlna/hedvábí, vlna. Podšívky acetátové hedvábí, viskóзовý úplet. Myslím, že po použití silikonu v takovém množství je toto jedinou možnou variantou k vyvážení.

4.3.2 Technologie zhotovení silikonových prvků

Konečné verzi předcházela dlouhá cesta pokusů a omylu. Chtěla jsem silikonu vtisknout tvar už při jeho aplikování. Pistole se nahřívá asi 5 minut, já mám bezdrátovou. Po uplynutí doby, co se pistole ohřeje na teplotu cca 180 °C vydrží tavit asi 5 min, pak musí zase do boxu, ale pořád je to lepší, než se tahat s drátem. Silikon tuhne asi 2 minuty podle množství, dá se to snadno poznat podle vzhledu, roztavený je čirý při tuhnutí matně. Základní je čirý či do žluta, prodávají se i kolorované, ale pigment přidaný do směsi ji zbavuje pružnosti a ohebnosti.

Pro volné aplikace bez podkladu používám techniku kyvadlové malby do vodní lázně. Silikon utvoří oblíny, jak ve vzhledu tak i jeho hrany se zaoblí.

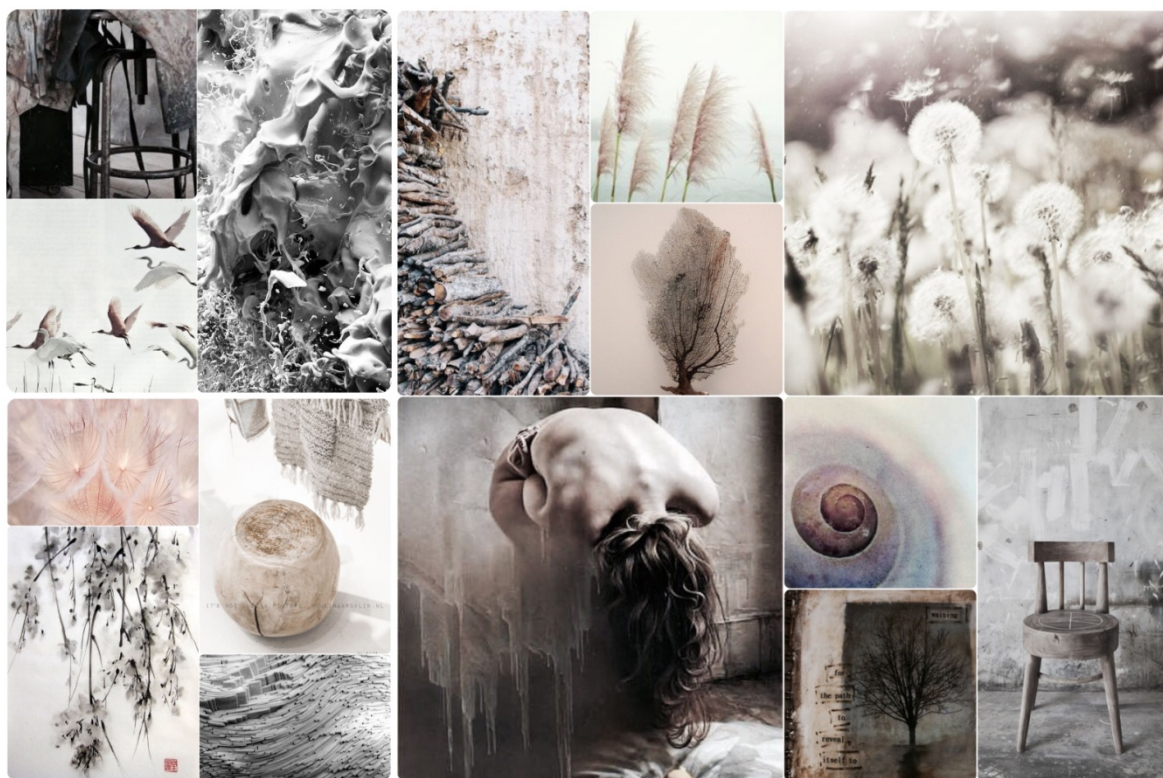
Obr. 50 / Materiál / Pinterest

Začala jsem malým vzorkem aplikovaným přímo na plastové torzo aranžérské pany, vzorek šel bez problémů dolů, není se čemu divit, vzorky vždy vyjdou v pořádku. Po natavení celých zad na toto torzo se projevil hlavní problém s tímto materiálem, jedná se o lepidlo. Vzorek šel dolů krásně ale zádový díl už nikoliv. Strávila jsem tři dny odřezáváním a olupováním silikonu z výše zmíněných zad. Jako památku na tuto etudu, mám jizvu na stehně, kam se mi podařilo zabodnout si perořízek. Nakonec se mi podařilo problém vyřešit natřením torza stejnou barvou, jakou používám poté na kolorování, silikon se sloupne i s podkladovou barevnou vrstvou. Dále používám jako podkladové nosné médium tyl. Silikon se zapustí do tylu a sundávání není už problémem. U polystyrénové hlavy jsem zvolila jiný postup. Má hlava měla už před dávným časem menší nehodu, ani tři vrstvy alobalu ji neuchránily od plynové pájky. Nejdříve bylo nutné zarovnat protavená místa. Dále bylo potáhnout hlavu vrstvou žáru vzdorného materiálu. Obě dvě funkce nejlépe splňuje terakotová hlína. Ovšem hlína při vysychání praská a odlupuje se. Několik pokusů ukázalo jako nejlepší variantu natřít hlavu směsí terakoty a penetrační barvy na plastová okna. Poté nanést vrstvu hlíny, po zaschnutí pokud vzniknou praskliny je slepit Herkulesem, zarovnat a znovu natřít směsí hlíny a penetrace. Nakonec hlavu natřít barvou, kterou se poté bude kolorovat silikon. Pokud nastane nehoda a silikon se nedá sloupnout, stačí proříznout ochrannou vrstvu na část s terakotou a namočit, hlína se odplaví a pokrývka sklouzne s hlavy.

4.3.3 Barevnost

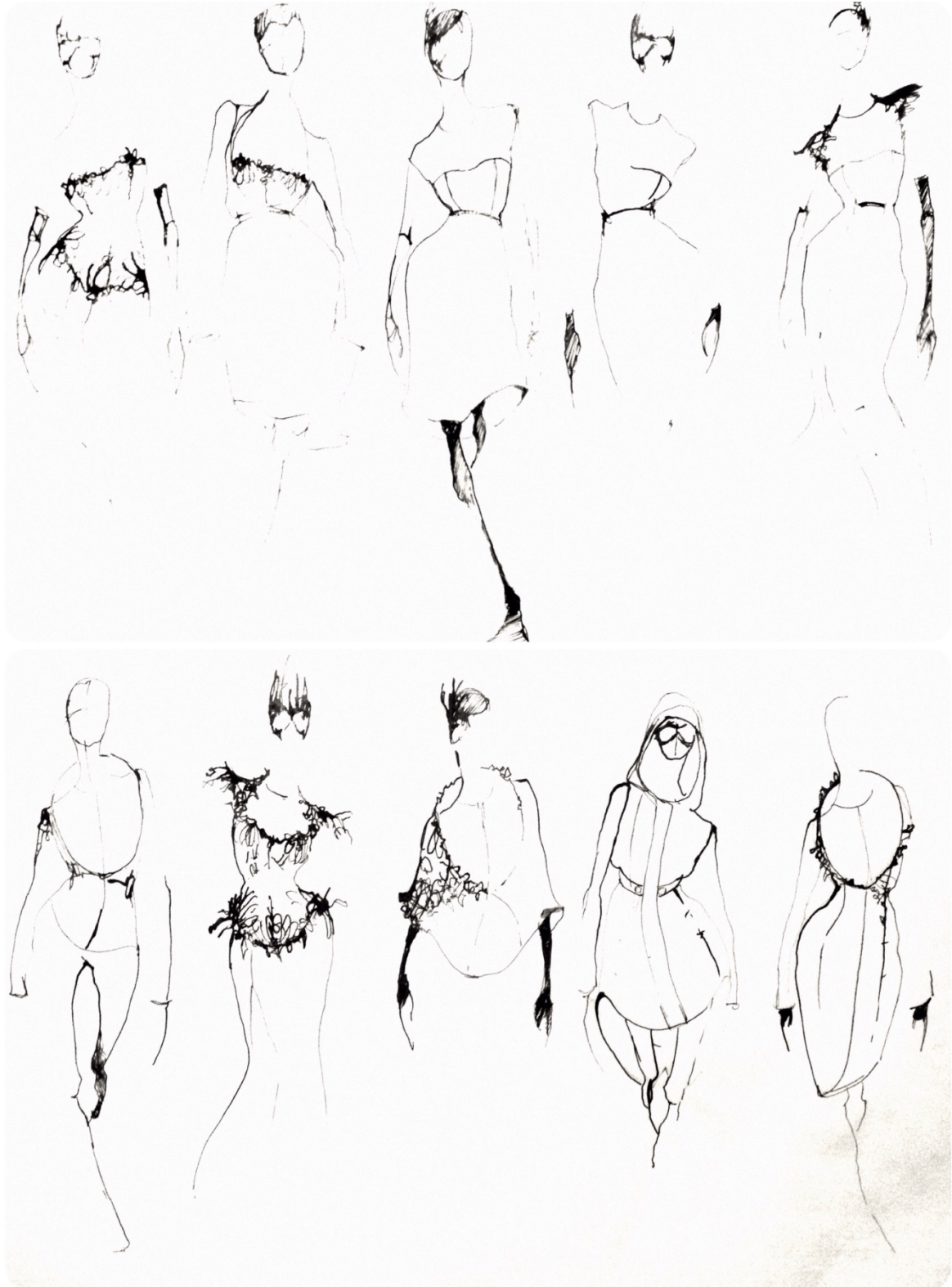
Barevná inspirace vychází ze suchého dřeva, melancholická světle starorůžová, béžová, šedá a černá. Ostřejším odstínům jsem se chtěla vyhnout a udržet kolekci v monochromatických barvách s nádechem do béžově starorůžova.

Pro prvky vyrobené ze silikonu jsem si nechala namíchat barvy ve valérech látek, v matném provedení. Jedná se o univerzální vodou ředitelné akrylové barvy, na kov a dřevo. Tyto barvy si zachovávají pružnost s materiálem, nepraskají.

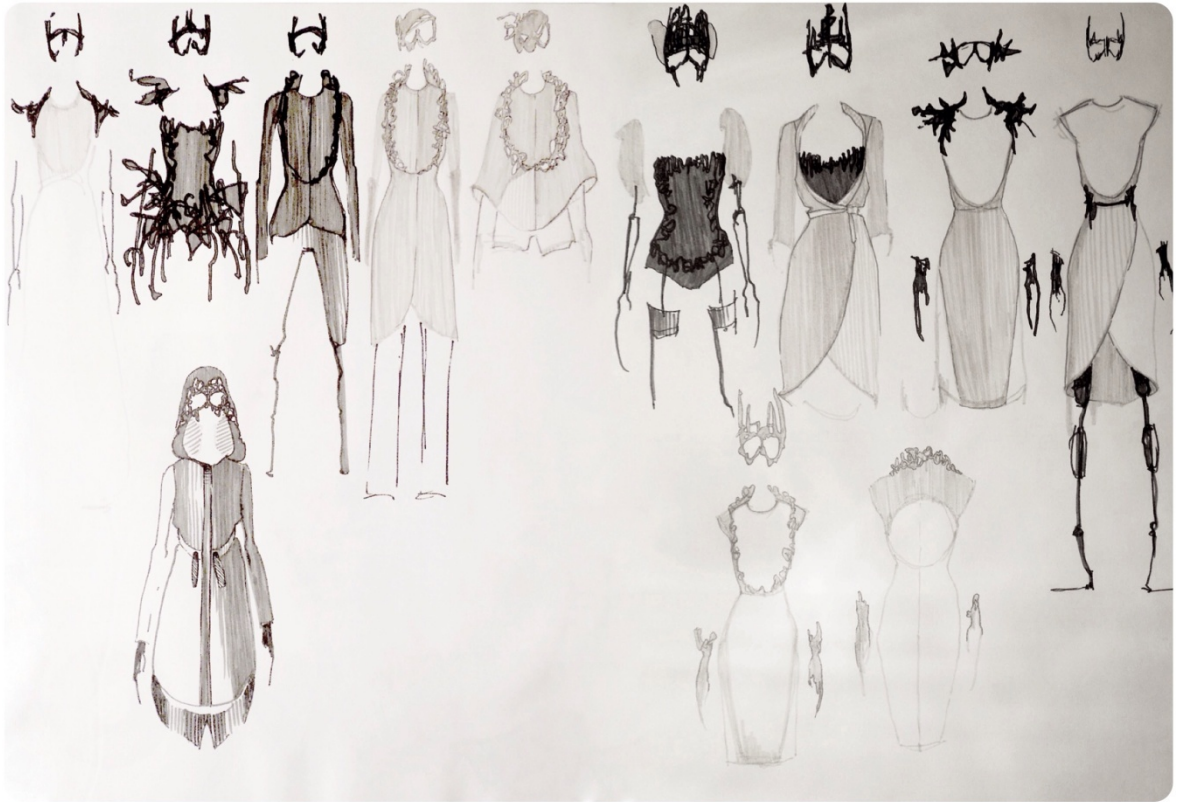

Obr. 51 / Barevnost / Pinterest

4.3.4 Storyboard

tvárkách
Znovu nekončí
vesmíru ažiani
Opakováni! Odká
transformoval

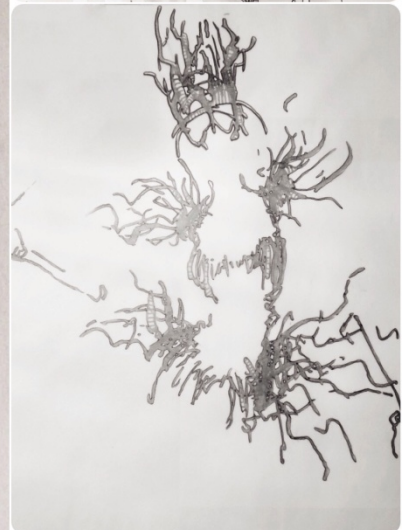
Inspirace
Budeha (kosti
výchici z vesmíru
a vob: 30 let
Hollywood styl
asijský ubě (přel
Děti, členi
na Boč
Přední
Zadní

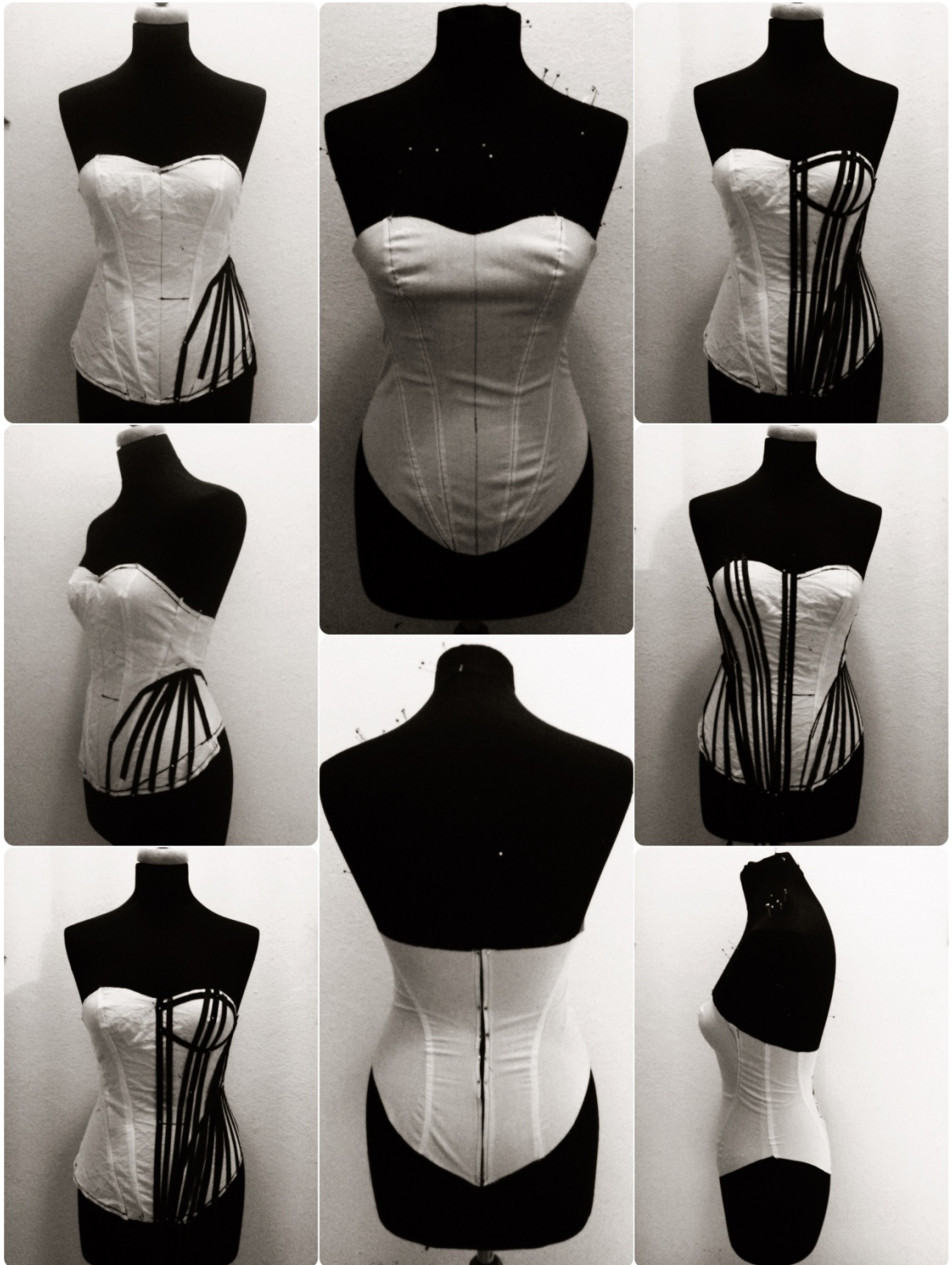
Minimální
Kloř, Osmou
Silikonová krajka
čistě z (2000
Roz)

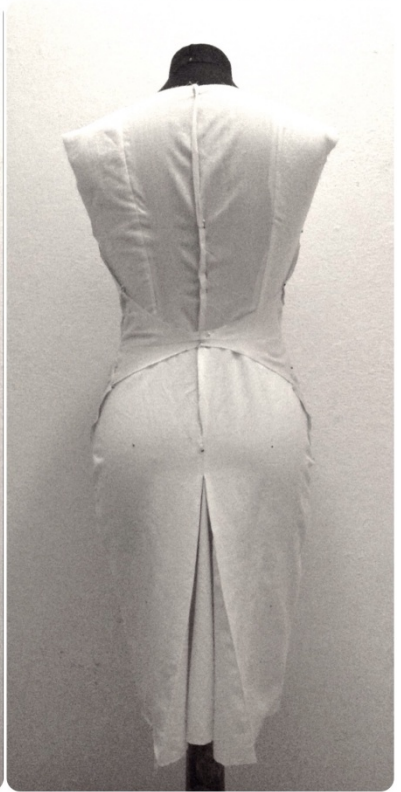
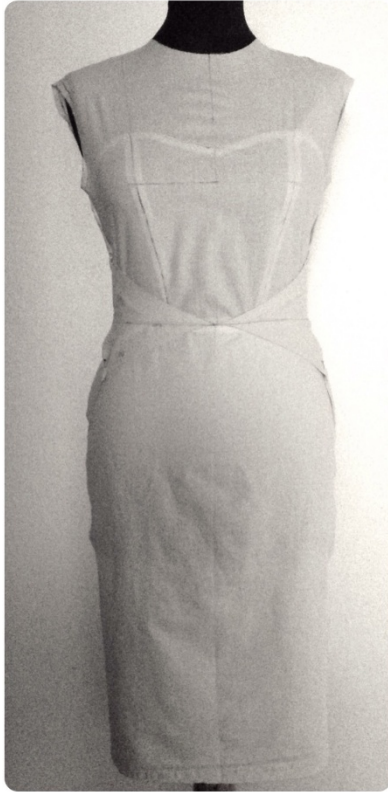
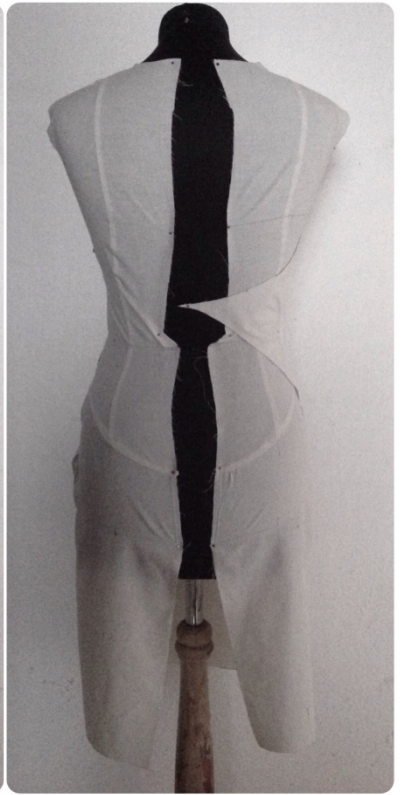
Silikonová krajka je tvořena
silikonem z tvárné pistole
nanděna na tyl, poté nastříkán
na požadovaný tvar
Dává univerzální
Převle spuštilm padlem

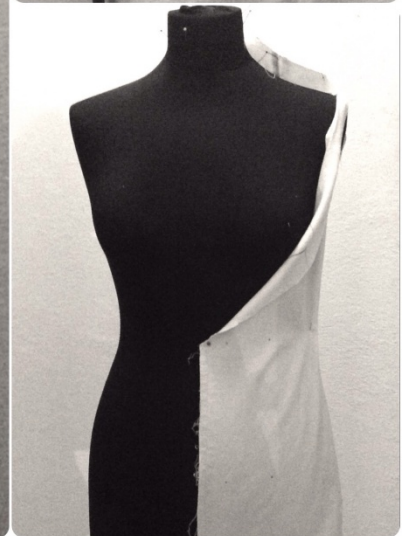
Silikon si zachováci pnutí nost proto
i vavru musí být pvná (zameren!
Popraskání)

Krajka je tvořena zapínací
AUTOMATISMA 4 a 1 člena po
vavru opakováni knihy (Dětská
Hračiva 4 a 10moci kolit na a Osmou šaršony)

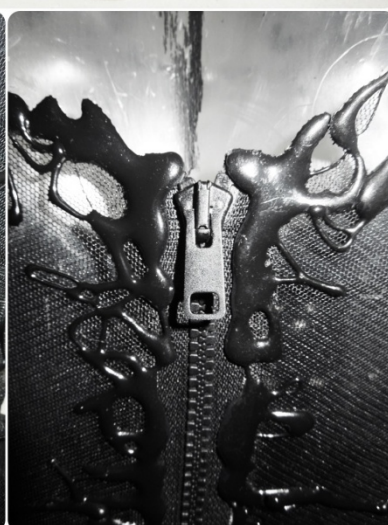
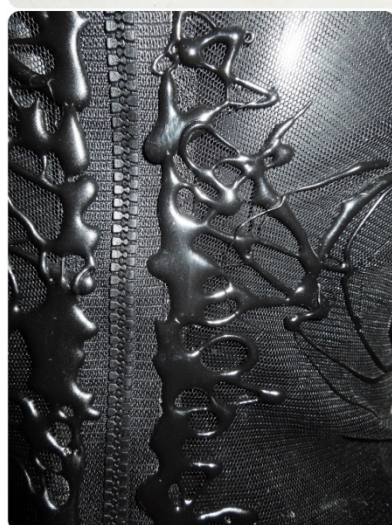

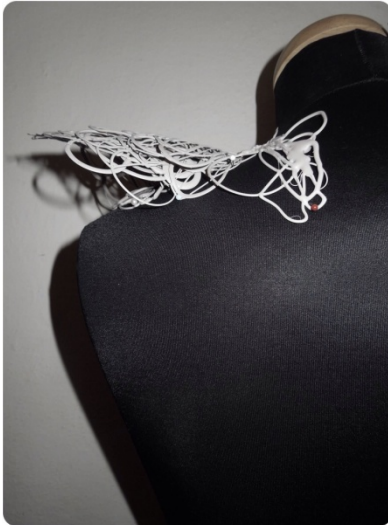

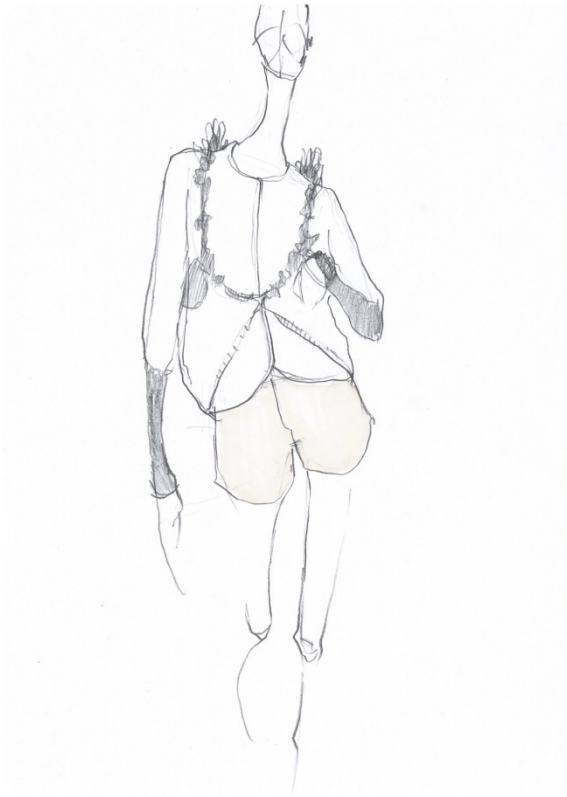

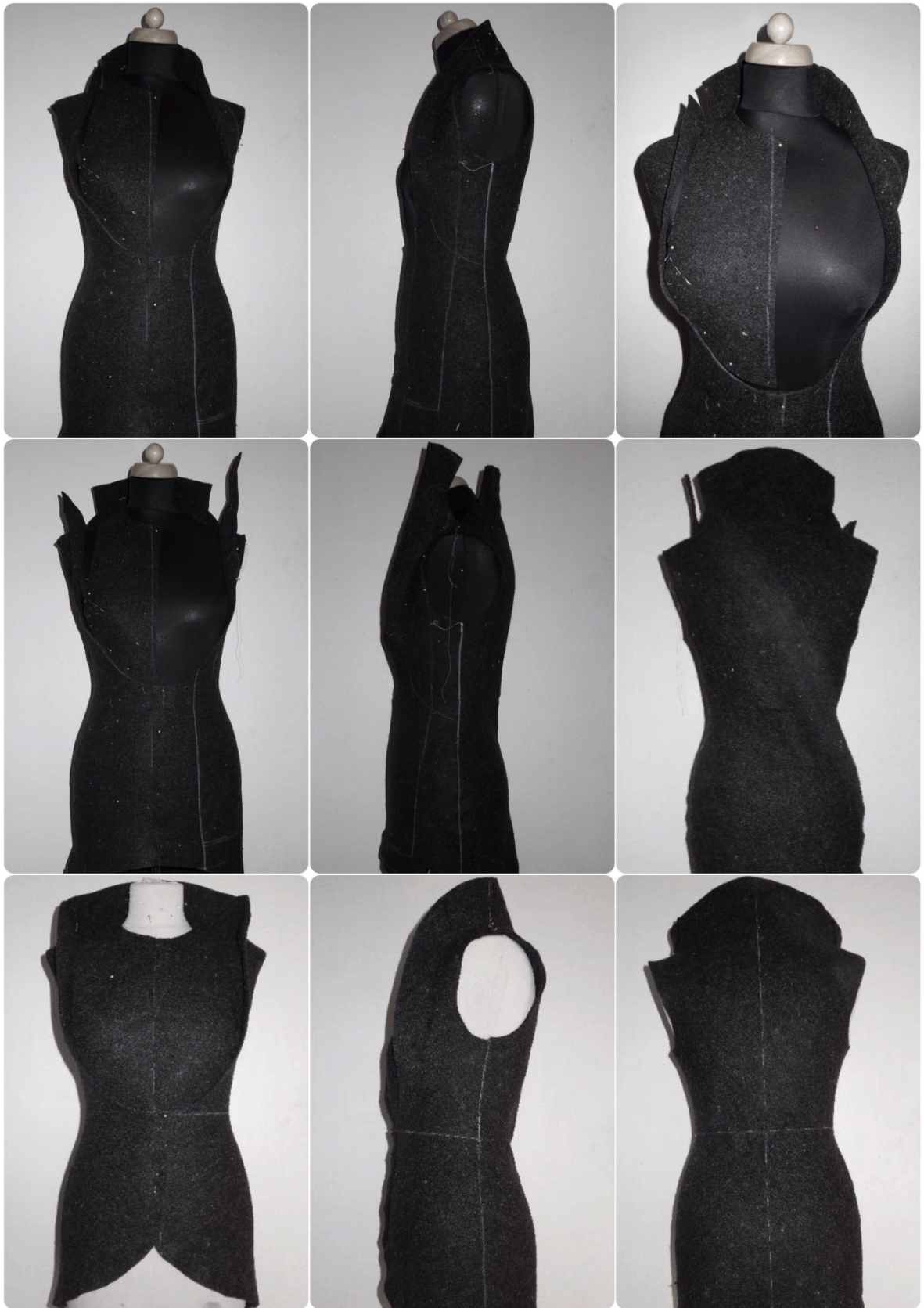

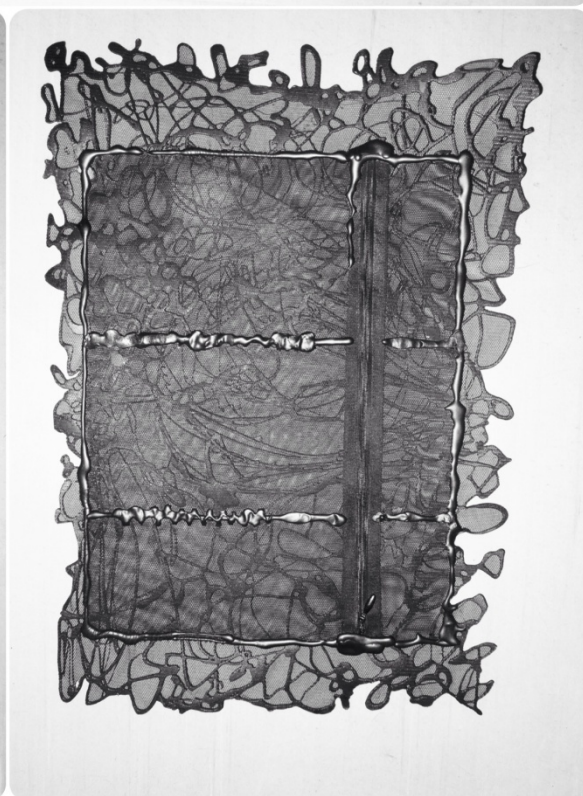
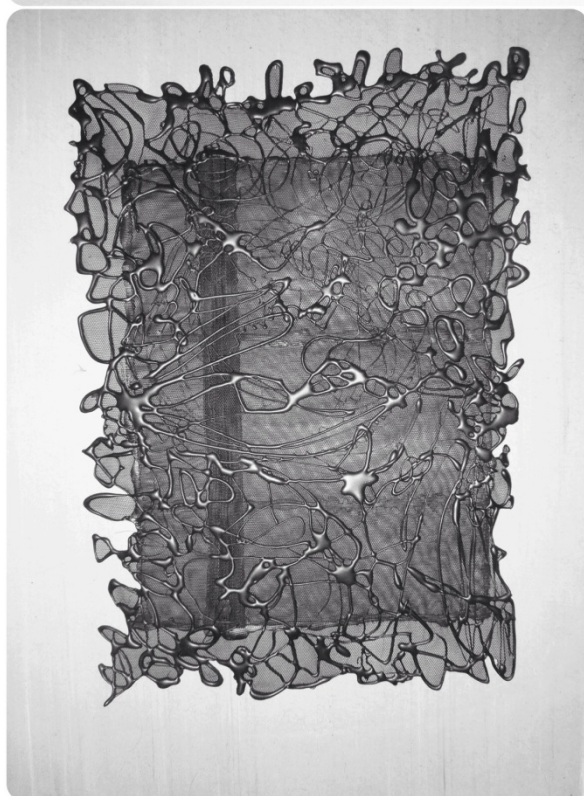

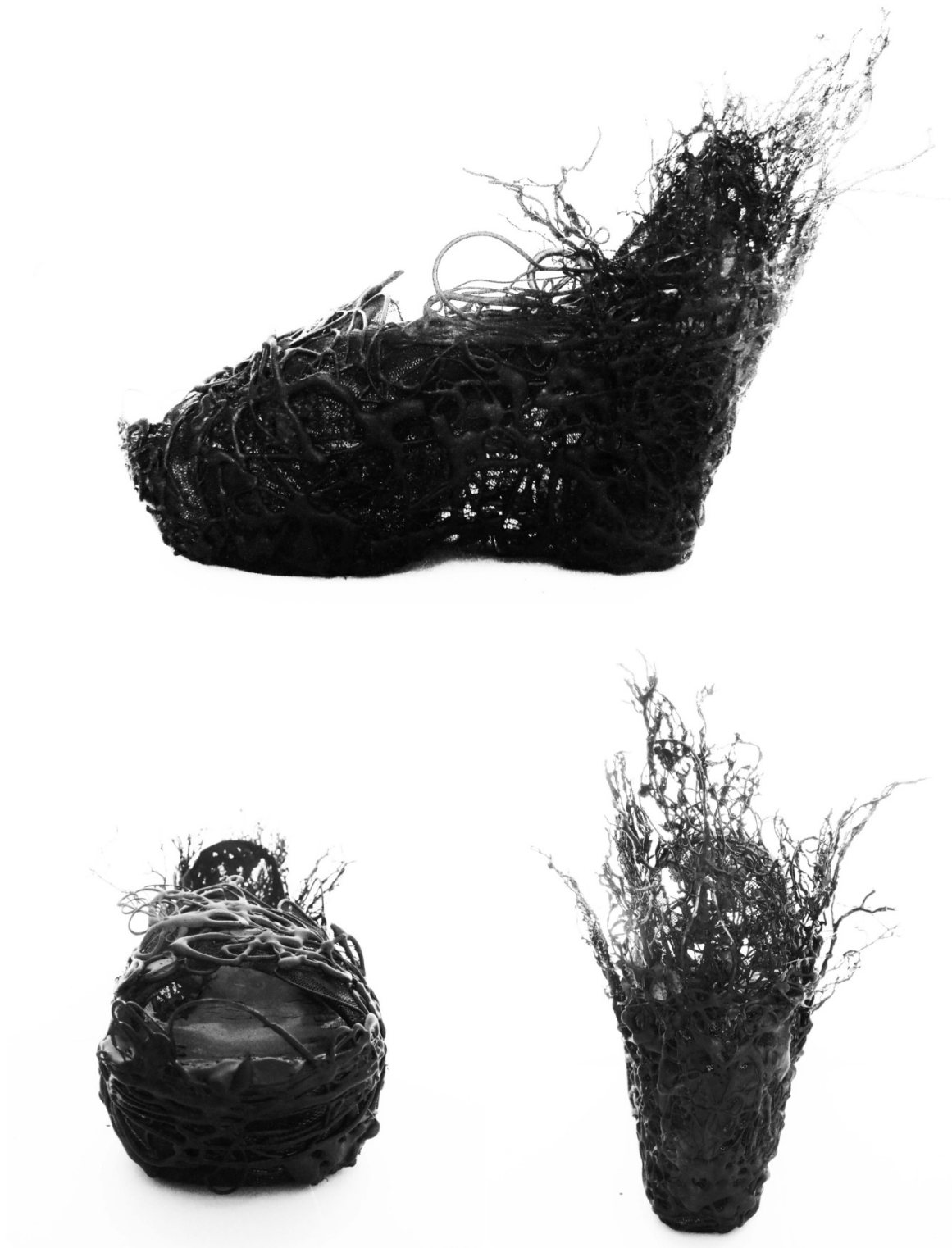
DOPLŇKY REALIZOVANÉ I NEREALIZOVANÉ

Obr. 51 - 76 / Storyboard / Helena Španingerová

4.4 Kolekce Uroboros

4.4.1 Model 1.

Pelerínové šaty

Barevnost: světle starorůžová, černá

Materiál: bavlněný tyl, silikon, hedvábí.

Návrh a technický nákres:

Technický popis: kolové šaty s výstřihem na ZD. Výstřih kulatý, začištěn zahnutím a ručním přišitím do rubové strany. DO konklávní a konvexní, začištěn konturou na hedvábí.

Ramenní aplikace přišity na náramenici.

4.4.2 Model 2.

Korzet a volné kalhoty ve stylu Marlene Dietrich.

Barevnost: černá

Materiál: bavlněný tyl, silikon, hedvábí.

Návrh a technický nákres:

Technický popis:

Korzet z jednoho dílu bez výztuží. Zhotovený z bavlněného tylu. Okraje zčištěné silikonem. Horní a dolní okraje jsou tvarovány konklávními a konvexními křivkami.

Přední díl okolí hrudní přímky pokryto aplikacemi ze silikonu, aplikovaném na tylu. Sedová přímka pokryta aplikacemi ze silikonu, aplikovaném na tylu.

Zadní díl pokryt aplikacemi do středu zadního dílu. Ve středu zadního dílu umístěno skryté šněrování. Šněrování je skryté oboustranným překrytem tvořeným silikonem.

Kalhoty volné rovné, zhotovené ze čtyř dílů, bez bočního švu. Zapínání na zdrhovadlo, háček očko, umístěné na předním dílu ve středovém švu. Zadní díl je členěn sedlem. Pasový límec šířky 4,5 cm. Dolní okraj zahnut a zčištěn ručně.

4.4.3 Model 3.

Šaty siluety A, dlouhé, vrstvené.

Barevnost: světle starorůžová, černá

Materiál: hedvábí, viskózový úplet, bavlněný tyl, silikon.

Návrh a technický nákres:

Technický popis:

Dlouhé splývavé šaty, vrstvené. Výstřih na zadním dílu přechází do předního dílu ve formě raglánových rukávu. Průkrčník kulatý, začištěn šikmým proužkem na rubové straně. Rukávy konklávní ke středu rukávu, konvexní u prúramku, začištěné aplikací. Dolní okraj začištěn konturou.

Přední díl hladký, rozčleněn raglánovým rukávem.

Zadní díl členěn oblým dílem se středem v pasové linii, přecházejícím do raglánového rukávu a prúramku. Tento trupový díl je zhotoven z bavlněného tylu, pokryt aplikacemi ze silikonu. Hedvábný díl, který přechází ze předního dílu je sešit v zadním středu. Konec tohoto dílu sahá po kolenní přímku. Dolní okraj konklávně přechází do předního dílu. Spodní šaty tvořené úpletem a našitým hedvábným dílem. Sešití úpletu a hedvábí kopíruje horní šaty. Dolní okraj je na předním dílu překryt horními šaty, na zadním dílu konkávně vystupuje do vlečky.

Raglánové rukávy z jednoho dílu, přecházejí do zadního výstřihu.

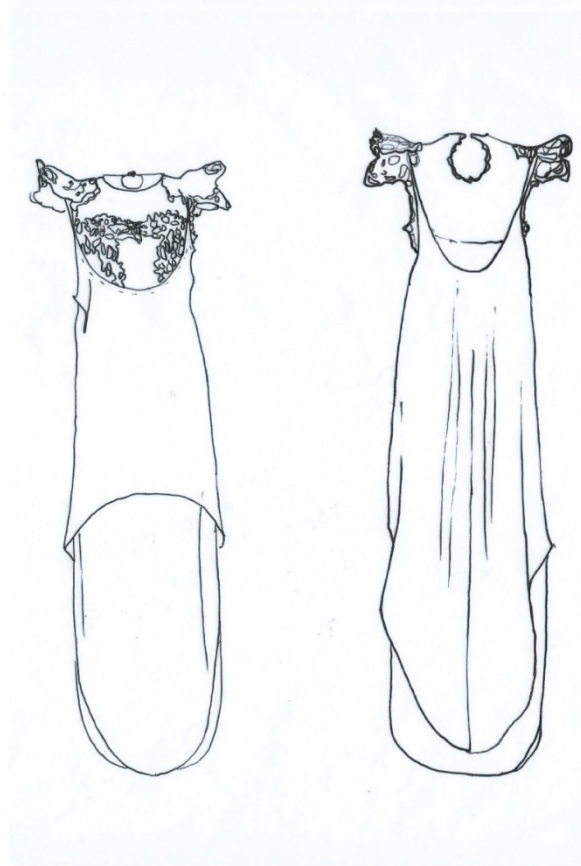
4.4.4 Model 4.

Vrstvené dlouhé šaty s aplikacemi.

Barevnost: světle starorůžová, černá

Materiál: polyesterový tyl, silikon, hedvábí.

Návrh a technický nákres:

Technický popis:

Šaty jsou tvořeny ze sedmnácti stříhových dílů. Živůtek je členěn, vyztužen, vypodšívkován a překryt tylovým dílem s aplikacemi. Přestřížen v pasové linii, sešit se spodní hladkou sukni. Šaty jsou překryty velkým tílko z totožného materiálu. Tílko s hlubokým výstřihem na PD a ZD, hluboké průramky, úzká ramínka. Tílko je stříženo v celku, šev na zadním středu. Dolní okraj konklávně přechází do ZD, začištěn konturou.

Přední díl živůtku je rozčleněn členíci švy. Lehce projmut ve výstřihu, linie postupně klesá od bočního švu. Na živůtku je našit díl z tylu pokryt aplikacemi. Díl je střížen v celku

PD a ZD nespojen v bočních švech. Lícová strana živůtku s tylovým dílem, je sešitá v pase s dlouhou rovnou sukni. Sukně je totožného materiálu jako živůtek.

Zadní díl pokračuje v ustupující linii horního okraje živůtku. Záda s konklávním prohnutím, členěna členíci švy, naaplikován tylový díl. Horní okraj tylového dílu začištěn šikmým proužkem na rubové straně, kruhový výstřih na středu zadního dílu uzavírá průkrčník, zapínání na kulatý knoflík, nitěné očko. Zdrhovadlo umístěno v bočním švu. Tílko se volně pohybuje po spodních šatech.

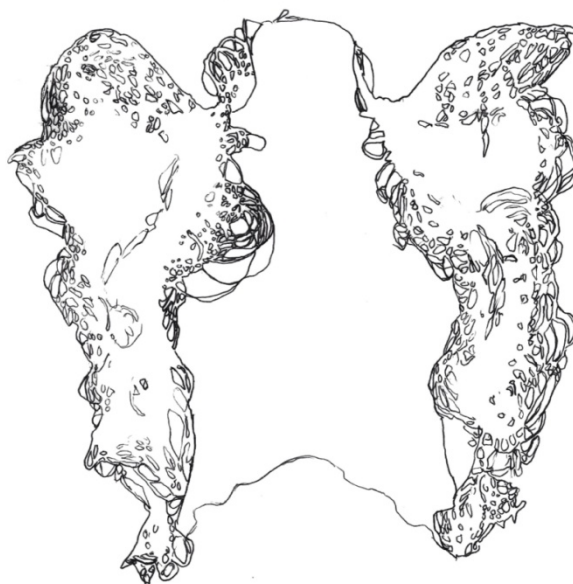
4.4.5 Model 5.

vesta

Barevnost: černá

Materiál: bavlněný tyl, silikon.

Návrh a technický nákras:

Technický popis:

Silikonová prostorová vesta složená z kruhových aplikací, přední díl otevřen. Tylové body.

Vesta

Naddimenzované náramenice, vystupující konklávní zadní díl. Přední díl vystupující v oblasti posunutého prsního záševku. Konvexně se vrací na pasovou linii. Vytvarován přiléhavý stojáček. Silikon je asymetricky nanášen, jedná se o spirály různých velikostí navzájem se překrývající.

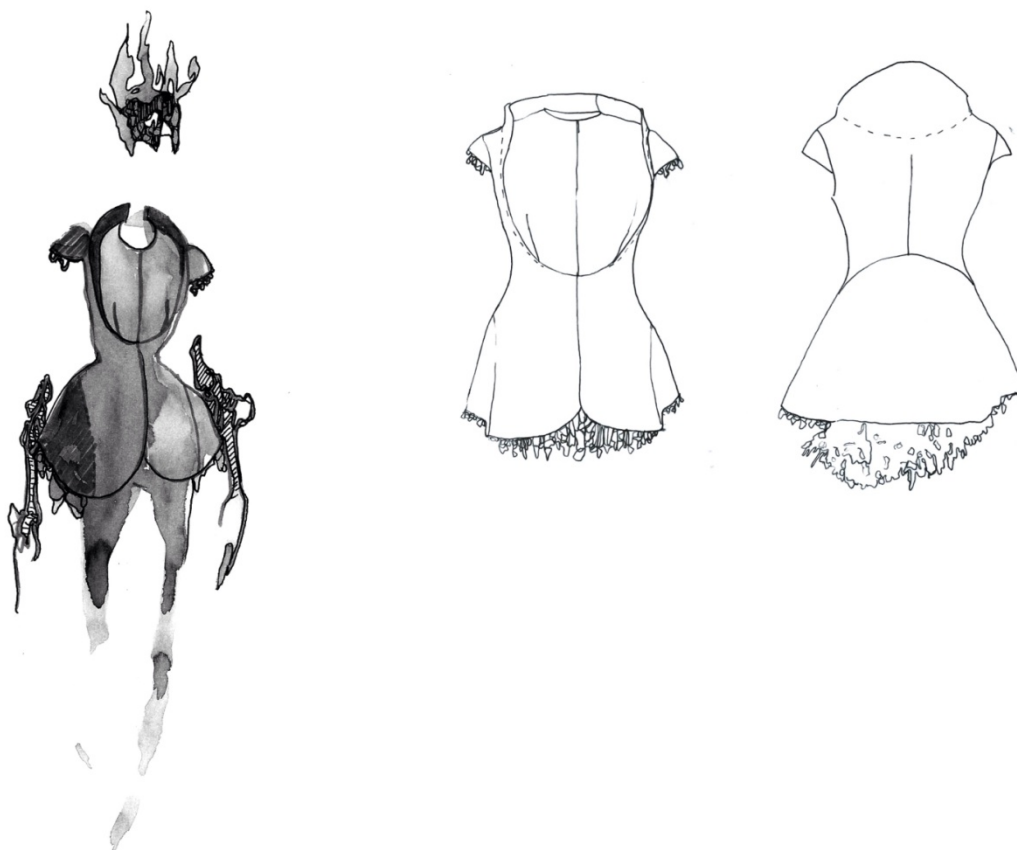
Body z jednoho dílu s aplikacemi.

4.4.6 Model 6.

Barevnost: černá, staro růžová

Materiál: silikon, tyl, hedvábí/vlna, acetát

Návrh a technický nákres:

Technický popis:

Kalhotový kostým. Vypasované sako siluety S, drobné rukávky, složeno z deseti dílu. Modifikované klopy umístěné v přesunutém prsním záševku, přecházejí plynule do ZD, švy v náramenicích, drobné rukávky podložených aplikací. Zadní díl stříhově řešen vystupující-

cím dílem v pasové linii. Podložen tylem s aplikacemi. Tyl vystupuje pod dolním okrajem saka. Úzké nohavice střižené ze šesti dílů. Zapínání na zdrhovadlo, háček očko, umístěné na předním dílu ve středovém švu. Zadní díl je členěn sedlem. Pasový límeček šířky 4,5 cm. Dolní okraj konklávně tvarován k bočnímu švu, zahnut a zčištěn ručně.

Sako

Přední díl tvarován přesunutým prsním záševkem. Prsní záševek je přesunut z prsního hrotu směrem k bočnímu švu. Šev se v oblíně vrací na pasovou linii. Vystupuje pozvolna do prostoru od úrovně členících švu. Směrem k náramenici vystoupení z plochy se zvyšuje, je posunut za střed náramenice, směrem k průramku. Ze ZD přechází členění vystupujícího dílu naddimenzujícího boky. PD a ZD je podložen jedním dílem pokrývajícím zátylek, náramenice, hrudník. Díl je tvarován prsními záševky. Přední střed je prostříhnut a opatřen 3 cm přesahem. Dolní okraj zaoblen, pozvolna přechází do zadního dílu. Začištěn podšívkou a podsádkami zhotovenými ze stejného materiálu jako sako. Zapínání na patenty.

Zadní díl od pasové linie tvarován záševkem umístěným ve středu ZD, končícím několik centimetrů nad hrudní přímkou. Ze PD dílu navazuje modifikovaná klopa v posunutý stojáček. ZD volně postupuje nahoru a napojuje se na vzniklou oblínu. Je spojen prošitím s dílem podkládacím v konvexním tvaru, sestupujícím z posunuté náramenice. V zadním středu pasové linie umístěn vystupující díl přecházející do PD. Tento díl podložen silikonovou metráží vystupující ze spodního okraje.

Drobné krátké rukávky podložené silikonovou aplikací.

4.4.7 Model 7.

Barevnost: béžově šedá

Materiál: vlna.

Návrh a technický náčrt:

Technický popis:

Kabát s modifikovanými klopami. Délky ke kolení přímce.

Přední díl tvarován přesunutým prsním záševkem. Prsní záševek je přesunut z prsního hrotu směrem k bočnímu švu. Šev se v oblíně vrací na pasovou linii. Vystupuje pozvolna do prostoru od úrovně členících švů. Směrem k náramenici vystoupení z plochy se zvyšuje, je posunut za střed náramenice, směrem k průramku. PD a ZD je podložen jedním dílem pokrývajícím zátylek, náramenice, hrudník. Díl je tvarován prsními záševky. Přední střed je prostříhnut a opatřen 3 cm přesahem. Dolní okraj zaoblen, pozvolna přechází do zadního dílu. Začištěn podšívkou a podsádkami zhotovenými ze stejného materiálu jako kabát. Zapínání na patenty.

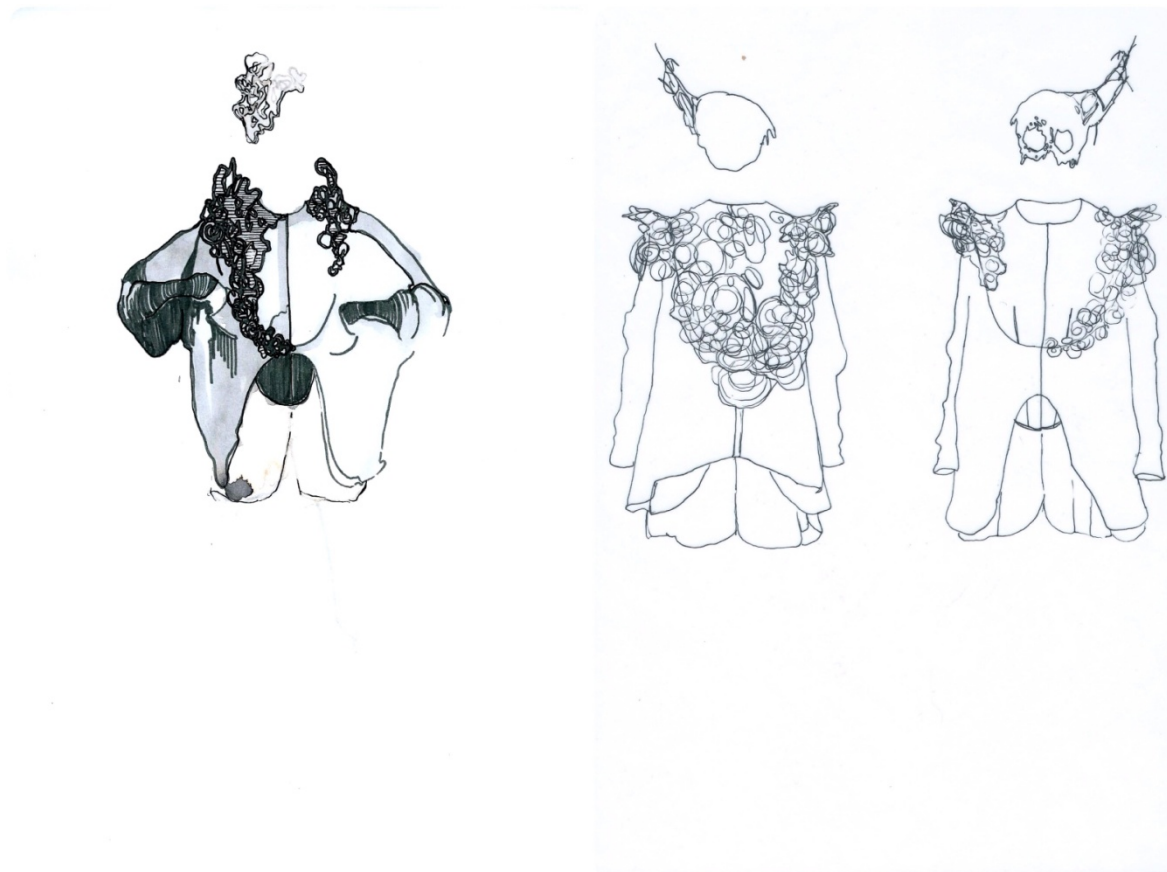
Zadní díl tvarován švem umístěným ve středu ZD, sedlem. PD dílu navazuje modifikovaná klopa v posunutý stojáček. ZD volně postupuje nahoru a napojuje se na vzniklou oblínu. Je spojen prošitím s dílem podkládacím v konvexním tvaru, sestupujícím z posunuté náramenice. Rozparek na dolním okraji umístěn ve středovém švu.

4.4.8 Model 8.

Barevnost: černá, staro růžová

Materiál: silikon, hedvábí, vlna, vlna

Návrh a technický nákres:

Technický popis:

Svetr s netopýřími rukávy.

Svetr složen ze dvou materiálů spojených silikonem v siluete modifikovaný klop.

Přední díl tvarován prsními posunutými záševky do pasové přímky. PD a ZD je podložen jedním dílem pokrývajícím zátylek a záda, náramenice, hrudník. Díl je tvarován prsními záševky ZD jedním středovým záševkem. Přední střed je prostříhnut a opatřen 3 cm přesahem. Dolní okraj zaoblen, pozvolna přechází do zadního dílu. Začištěn proužkem, zapínání na patenty.

Zadní díl s výstřihem sahajícím na bedra. Klopy přecházející z PD postupují tímto výstřihem. Klopy vyloženy a překryty silikonem vystupujícím do prostoru, silikon je asymetricky nanášen jedná se o spirály různých velikostí navzájem se překrývající.

Rukávy netopýří vypletené do tvaru

DO tvarován konvexně a konklávně. Začištěn ručním šitím a původním vytkáním.

4.4.9 Model 9.

Barevnost: béžově šedá

Materiál: vlna, silikon, tyl.

Návrh a technický nákres:

Technický popis:

Kolová pelerína

Kolová pelerína s posunutým středem do předního dílu. Kulatý výstřih, přední střed pro-
střihnuto s přinechanou légou. Zapínání na patenty. Konklávní a konvexní zvlnění, středová
část v místě rukávů zkrácená.

Zadní díl s jedním oblím záševkem v místě náramenic a stojáčku.

III. PROJEKTOVÁ ČÁST

ZÁVĚR

Cílem bylo vytvořit netradiční kolekci, kolekci spjatou s přírodou. Používat přírodniny přímo v modelech a tím poukázat na jejich jedinečnost. Připomenout tajný řád protkaný světem i námi samými. Snad se mi to povedlo, posuďte sami.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. Alexander McQueen. [online]dostupné z:<http://www.alexandermcqueen.com/>
2. Baleka, Jan, Výtvarné umění výkladový slovník, Praha, Academia, 1997, ISBN: 80-200-0669-5
3. Biedermann, Hans, Lexikon symbolů, Praha, Beta, 2008, ISBN: 978-80-7306-362-7
4. BRAUEN, M. Mandala: posvátný kruh tibetského buddhismu. Praha: Volvox Globator, 1998. ISBN 80-7207-145-9
5. Encyklopedie Co je co [online]dostupné z:<http://www.cojeco.cz/>
6. Hemenway, Priya, Tajný kód záhadný vzorec v umění, přírodě a vědě, V Praze, Slovart, 2009, ISBN: 978-80-7391-253-6
7. Mandelbrot, Benoît, Fraktály tvar, náhoda a dimenze, Praha, Mladá fronta, 2003, ISBN: 80-204-1009-0
8. Miška, Jan Johann Jaroslav, 1939 Tajemství prasíly 1 (Zapomínání) o dračích žilách a planetární síti životní energie, Bratislava, C A D PRESS, 2008, ISBN: 8088969372
9. Mgr. Herciková, K. Mandala – cesta do nitra, 2011, závěrečná práce arteterapeutického kurzu, [online]dostupné z:http://www.huptych.cz/data/kurzy/prace_frekventantu/Hercikov%C3%A1%20Kate%C5%99ina_%20Mandala%20-%20cesta%20do%20nitra.pdf
10. JUNG, C. G. Mandaly - obrazy z nevědomí, Brno, Nakladatelství Tomáše Janečka, 1998, ISBN 80-85880-17-2
11. JUNG, Carl Gustav. *Snové symboly individuálního procesu : (psychologie a alchymie)*. I. Vyd. 1. Brno : Nakladatelství Tomáše Janečka, 1999. 315 s (Výbor z díla C.G. Junga ; sv. 5) ISBN 8085880113.
12. Kolektiv autorů pod vedením Věry Petráčkové a Jiřího Krause, Akademický slovník cizích slov, Academia, Praha, 1995
13. <http://www.ksr.tul.cz/fraktaly/definice.html>
14. Lundy, Miranda, Posvátná geometrie, Praha, Dokořán, 2008, ISBN: 978-80-7363-196-3
15. Lungata<http://www.lungta.cz/>
16. Pinterest.[online]dostupné z:<http://cz.pinterest.com/pin/337277459568634221/>

17. Stevenson, NJ, Kronika módy Kdo udává tón – nejslavnější modely, Módní ikony a návrháři, Praha, Fortuna, 2011, IBSN: 978-80-7321-570-5
18. Suitored. [online]dostupné z: <http://suitored.com/collections/alexander-mcqueen-fallwinter-2013-collection/>
19. Wikipedie, [online]dostupné z:<http://cs.wikipedia.org>
20. <http://lightgarden.cz>
21. <http://www.irisvanherpen.com/>
22. <http://www.francisbitonti.com/>
23. <http://www.giuseppelicari.com/>
24. <http://www.giuseppeagnello.com/>
25. <http://www.davidmigueloliveira.blogspot.pt/>
26. <http://www.nunziopaci.it/>
27. <http://www.hans-hartung.com/>
28. <http://www.haidrackermann.be/>
29. <http://www.kkonieczka.istylist.pl/>
30. <http://www.annesofiemadsen.com/>
31. <http://julienmacdonald.com/>
32. <http://www.akris.ch/>
33. <http://www.nata-ryzh.com/>
34. <http://www.mariagrachvogel.com/>
35. <http://www.laperla.com/cz/>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

PD Přední díl.

ZD Zazní díl.

DO Dolní okraj.

.

SEZNAM OBRÁZKŮ

1 – 49, 51 - <https://cz.pinterest.com/helenapaningero/moodboard-2/>